

Upravništvo: Ljubljana, Knafjeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126

Inspektorat: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3 — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2 — Telefon št. 190
Klasični pri post. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11 842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina dvanajst mesecev Din 24.-
Za inozemstvo Din 40.-

Uredništvo:
Ljubljana, Knafjeva ulica 5. Telefon
8122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu

Položaj v Avstriji

Dollfussova vlada je pred nekaj dnevi s posebnim razglasom pozvala avstrijsko prebivalstvo na odločilni boj s hitlerjevci in mobilizirala pomožno policijo, da jo kot glavno vojsko takoj vrže v borbo. Inozemstvo, ki črpa svoje poznanje avstrijskih prilik iz dunajskih listov, je bilo presenečeno nad tem pozivom, kajti iz tiska se ni dala zaključiti potreba in umestnost takega dalekosežnega ukrepa. Avstrijski listi namreč že nekoliko tednov ne prinašajo poročil o hitlerjevskih napadih, demonstracijah in neredih; molčijo celo o dogodkih, ki so jim bili priče tisoči ljudi. Ta metoda, ki je bila udarna za ljudi v novi Avstriji, je dediščina iz preteklosti. Posledica tega zamlavljanja, ki je imelo namen, ne delati reklame za hitlerjevce, so bili že prvi teden novega leta mnogoteri izpadi in napadi, ki jih oblastva niso mogla preprečiti in tudi niso proti njim nastopila s potrebno strogostjo.

V Avstriji vlada zdaj splošno prepričanje, da si je Dollfuss sam kriv sedanjega položaja in da je le njegova prizanesljivost pomagala pristašem kljukaste križi do tako mogočnega razmaha in razvoja. Boj vlade proti hitlerjevciem nikoli ni bil res odločen in dosleden, vso odločnost pa je vlada izražala v borbi proti marksizmom, ki bi ji bili lahko edini zanesljivi podporniki v boju proti kljukastemu križu. Nad toliko kratkovidnostjo je moral svet zmagovati z glavami, ker take politike nihče ni mogel razumeti. Mora se reči, da je Dollfuss s svojimi večnimi napadi na socialno demokracijo le-to pritiral v kot obupne defenzive in oslabil njene vrste, jasno pa je, da svojih vrst s tem ni ojačal. Kolikor pristašev so izgubili socialisti, za toliko so pridobili hitlerjevci in komunisti.

Nasprotno pa je bila Dollfussova taktika v boju proti narodnim socialistom v splošnem medla in mlačna, s čimer se je dovolj pokazala slabost nove avstrijske domoljubne stranke in njena stalna želja po zblizanju z narodnimi socialisti. Celo kancelarjeva novoletna izjava je nosila vse znake želje po zblizanju z Berlinom. V Rimu so bili postali pozorni na ta preokret in Suviehev poset je bil takoj odločen kar za deset dni, dokler se na Dunaju stvari vsaj kolikor toliko ne razčistijo.

Obenem s tem neprijetnim preobratom v zunanji politiki pa tudi v notranjosti ni bilo prave slege in kancelarjeva domoljubna fronta se je morala boriti na vseh straneh s težavami. Tik pred Božičem je napravil mnogo šuma razdor med Starhemborgovim Heimwehrom in demokratsko Kmetko zvezo bivšega podkancelarja Wiklerja. Heimwehr je zastopal pri tem fašizem avstrijske smeri, Kmetka zveza pa je preosnovi Avstrije na temelju načel italijanskega fašizma močno nasprotna. V krščansko-socialni stranki so mnenja precej deljena; v njej odločujejo dunajski politiki in njim je glavni namen borba proti »socialistični hidri na dunajskem magistratu«. V tem pogledu jim je Starhemborg močan zaveznik, on je tudi avtor te fraze in ni nikdar opustil prilike, da bi ne udaril po socialistih. Heimwehrovi so vlado vedno oblegali z zahtevami, naj razpusti socialistično stranko, razžene strokovno zvezo in Dunaju postavi komisarija.

Zmernejši krogi vladne stranke imajo dosti posla, da krote te radikalne želje in postopajo proti dunajski občini na način, da bi prisilili socialiste k prostovoljnemu umiku. Naložili so občini nova plačila, uknili pa so nekatere že davno uvedene davke in datjave. Za komisarija pa vladi očitno ni mnogo, ker bi moral ta takoj uvesti stare odpravljene davke ter si izmisliti nove, da bi dosegel proračunsko ravnostje in popravil finance mesta, ki je še nedavno služilo svetu za vzor občinskega gospodarstva.

Nemiri v delavskih taborniških so prvič nekam iznenada za vse one, ki ne vedo, da v Avstriji že dolgo ni niti enega mirnega dneva brez narodno socialističnih izpadov. Vladi in mobilizirani pomožni policiji se je sicer posrečilo likvidirati nemire, ne bo se ji pa posrečilo zabrisati neugodnega dojma, ki so jih izgledi povzročili doma in na tujem.

Upore delavskih taborniških so spretno izrabili heimwehrovi ter pritiskali na kancelarja, da je razširil njihovo moč v vladi na škodo krščanskih socialcev. Po umiku duhovščine iz politike je ta stranka izgubila svojo najjačjo podporo v ljudstvu in številne močne organizacije izstopajo iz nje ter pristopajo k Dollfussovi domoljubni fronti. Temelj krščanskega socializma se rušijo v Avstriji, kjer se je to gibanje rodilo in kjer je preživele lepe čase sijaja. Z nastopom Heimwehra pa se začena nova era v Avstriji, doba boja proti marksizmu in proti strankam za uvedbo fašističnega reda. Morda se bo pokazalo že v kratkem, ali je ta politični koncept na zmagovitem pohodu in gospod Suviech bo v tem primeru lahko prišel na Dunaj, da si

PORAZNI NEUSPEHI ITALIJSKE ZUNANJE POLITIKE

Mussolinijeva prizadevanja so v vseh pravicah prišla na mrtvo točko
Položaj Italije je danes bolj neugoden, kakor je kdaj bil

Curich, 12. januarja. r. »Neue Zürcher Zeitung« se na vodnem mestu bavi z bilanco italijanske zunanje politike v preteklem letu. Pisec, znani švicarski publicist William Martin prihaja v svojih zanimivih in dokumentiranih izjavah do zaključka, da čez preteklo leto za Italijo v zunanje političnem pogledu serijo neuspehov, ki naj bi tudi v novem letu ne bo prekinjena, marveč se bo še nadaljevala. W. Martin pravi med drugim:

V vprašanih mednarodnih politikah se ne sme kričanje zamenjati za uspehom. Od padea Grandia je dosegla italijanska zunanja politika le malo resničnih uspehov.

Pakt štirih velesil

Ki je bil proti volji Mussolinija podpran okviru Društva narodov, je Nemčija odklonila in ga ni ratificirala. Diskretni nasveti, ki jih je Duce neštokrat dajal nemški vladi, zlasti v vprašanju preganjanja židov in gleda politike Nemčije do Avstrije, so ostali docela brezupni in Berlin se ni niti najmanj nanie oziral. Nasprotno, Mussolinijevi nasveti so izživali v Berlinu samo nerazpoloženje in okolica Hitlerja ni prav nič prikrivala, da so Nemcem taki nasveti s strani Rima docela nepotrebnosti. Nemčija je izstopila iz Društva narodov, ne da bi o tem popraj obvestila rimsko vlado. Mussolinij je bil zaradi tega zelo ogorčen. Končno je še zblizanje med Jugoslavijo in Bolgarijo do temeljev omajalo glavni stebler rimske balkanske politike, da niti ne omenimo gospodarske Male antante, ki je v nastanku. To je izredno velika konica skrajnih neprijateljstev. Mussolini je skušal vse te neuspehe prikriti italijanskemu narodu s tem, da je skušal doseči drugi uspeh na doživetno ugodnejšem terenu. Odtod izvira njegov

predlog o reformi Društva narodov.

Nemčija je izstopila iz Društva narodov. Italija je hotela biti bolj modra ter je hotela Društvo narodov vsiliti svojo voljo. Ni pa ni bolj nevarnega v diplomaciji, kakor poskus, kak uspeh izsiliti za vsako ceno. Ko je Duce napovedal svoje načrte v Val-

kem fašističnem svetu, si je vsakdo zastavil vprašanje, kakšne konkretne cilje zasleduje Mussolini pri tem. Inozemski diplomati so po svoji službeni navodnosti drug za drugim stlopi pred Mussolinija in mu zastavili to vprašanje. Na največje presenečenje pa so morali ugotoviti, da tega niti Mussolini sam ni vedel in niti ni hotel o tem razpravljati. Pokazalo se je tudi, da je skrajno slabo poučen o tehničnih in juridičnih predpogojih za revizijo pakta Društva narodov, o svojih predložitih pa se je izražal skrajno neotvoro in netočno.

V državi, kjer je tisk tako uniformiran, kakor je v Italiji, se lahko iz nesave listov sklena o namerah vlade. Po dolgotrajnem molku je fašistični tisk šel te dni začel namigavati, kakšni so prav za prav

italijanski načrti.

Iz tega je razvidno, da bi hotel Mussolini v trah bistvenih točk izpremeniti pakt Društva narodov. Predvsem zahteva, da se pakt docela loči od versajske mirovne pogodbe, da se črtajo določbe o sankcijah in da se uredi položaj manjših držav po nekem hierarhičnem sistemu. Težko je presojati dalekosežnost takih predlogov, dokler ni znano nič gotovega. Prva zahteva bi bila docela nevažna, ako gre samo za ločitev Društva narodov od versajske mirovne pogodbe. Lahko pa pomeni popolno izpremembo mirovni pogodbe, ako gre pri tem za to, da se vse določbe versajske pogodbe, ki se sklicujejo na Društvo narodov, enostavno črtajo. Ukinitve sankcij bi pomenila zmanjšanje pomena Društva narodov še od pomena Kellogovega pakta, kajti ta za branje vojni, dočim je pakt Društva narodov docela ne izključuje. Kakšen pomen naj ima ideja hierarhije držav, je popolnoma nejasno, dokler se ne ve, na osnovi kakšnih kriterijev naj bi bila ta hierarhija zgrajena ter kakšne pravice so namenjene na eni strani priviležiranim, a na drugi strani diskvalificiranim državam.

Za površna presoja teh treh Mussolinijevih zahtev na dovedo do rezultata, da se niti iz tehničnih, niti iz političnih razlogov ne dao uresničiti. Tehnično je to neizved-

ljivo, ker bi na to ne pristali vsi člani sveta Društva narodov, politično pa ne iz »nosavne razloga, ker bi se skinitvi sankcij uprta ne samo Francija, nego tudi vse druge manjše države vključno angleške dominijone. Baš v tem pogledu so se jasno pokazali

odnošaji Anglije do Italije.

Britanska vlada je oficijelno izjavila, da ne bo dopustila prav nobenega slabljenja Društva narodov. Če se misli na reformo Društva narodov, je to mogoče samo v cilju ojačenja njegove avtoritete in njegovega presila. Angleška javnost zavzema v tem pogledu docela nedvoumno stališče. Dominijoni so celo še bolj odločni. Edino nesigurna sta ministrski predsednik in zunanji minister. Macdonald že od nekdaj ni imel posebnih simpatij do Društva narodov, zunanji minister Simon, na čezar menih je v sedanjih krizi velik del odzornosti, pa se naslaba h kompromisom, ki bi ne škodovali ugledu Mussolinija in mu dali za vse druge neuspehe nekako zaščeno. Po načinu teh kompromisov in zaščeni bi moglo Društvo narodov vztrajati. Rešite me takih prijateljev, sovražnikov se bom že sam ubrali. Komunikacije o razgovorih med Simonom in Mussolinijem v Rimu pa daje naslutiti, da je

vprišanje revizije Društva narodov odgodeno

za boljše čase. Le italijanski tisk mora še tolažiti italijansko javnost, da bo ta odgoditev samo kratkotrajna. Usoda italijanskih predlogov pa je več ali manj že zapadla. Možna, a malo verjetno je, da bi Italija zaradi tega izstopila iz Društva narodov. A s kom naj gre Italija v tem primeru? Odgovor se vsiljuje sam po sebi. V takem primeru pride v poštev samo

zaveznitvo z Nemčijo

Tako zaveznitvo pa more smetiti samo na predpostavki, da imata zaveznika skupne interese in skupnega nasprotnika. Kakšni pa so skupni interesi Italije in Nemčije? Mar Avstrija? Zadnjega septembra lan-

skega leta je izjavil Mussolini avstrijske. mu kancelarju, da bodo italijanske čete tistega dne vkorakale na Tirolsko, ko to do hitlerjevskih čete prekorakile avstrijsko mejo. Mar naj bo to temelj bodočega sodelovanja med Italijo in Nemčijo? Dejstvo je, da italijanska vlada na največje ogorčenje Berlina podpira sedanj avstrijski protinemški režim. Mar more to učvrstiti prijateljstvo med Berlinom in Rimom?

Nemčija ima danes samo enega resničnega sovražnika, a to je Rusija. Hitler je o priliki nedavnega razgovora z nekim tujim diplomatom namignil na možnost razdelitve Ukrajine med Nemčijo in Poljsko. V Berlinu se javno razpravlja o možnosti rešitve problema koridorja z razdelitvijo ozemlja na škodo Rusije. Ali bi se mogla Italija pridružiti taki politiki? Prijateljstvo z Rusijo tvori bistveni del in važen faktor italijanske politike. Pred vojni je bila Italija v mnogo ugodnejšem položaju. V primeru konflikta s Francijo se je mogla nasloniti na Avstrijo, a v primeru konflikta z Avstrijo na Francijo. Danes te ugodnosti nima več. Nahaaja se

v kleščah med Francijo in Jugoslavijo

V primeru kakšnega konflikta je od vseh strani obkoljena ter ji je odrezana tudi vsaka suhozemna pot za preskrbo živil in potrebnih sirovin. Francija, ki obvlada zapadno Sredozemsko morje, ji lahko zapre tudi vsak dovoz po morju. Italija, ki nima niti dovolj petroleja, niti dovolj žita, da ne govorimo o nešteti drugih potrebščinah, je v tem pogledu docela odvisna od preskrbe s strani Rusije. Če zaigra prijateljstvo Rusije, ne da bi bila docela sigurna prijateljstva Francije, se sama obsoja na smrt od gladi in mraza. Kakor pa stoji stvari danes, ni misliti na to, da bi se spuščala Francija v kako protirusko politiko. Razen tega je Italija s svojo dolgo in lahko dostopno obalo navezana na prijateljstvo Anglije. Res je, da je Anglija v nebstvenih vprašanjih čisto omahljiva, toda v načelnih zadevah je vedno odločna. Eden njenih principov pa je, ne spuščati se v kakšne pustolovščine na kontinentu. Pod takimi okoliščinami je težko razumljivo, kaj prav za prav hoče Mussolini s svojo ofenzivo zoper Društvo narodov? Če resnično hoče revizijo, se bo zaletel. Če pa je vse to samo sredstvo za dosego drugih ciljev, potem je še težje uganiti, kaj hoče. Najverjetneje je, da je vse to le krinka, pod katero skuša prikriti svoje notranje težave in obrniti pozornost na stvari izven Italije.

Aktivnost Male antante

Rumunski tisk o gospodarskih pogajanjih v Pragi
Pred sestankom stalnega sveta Male antante

Praga, 12. jan. d. Posvetovanja gospodarskega sveta Male antante se nadaljujejo v posameznih komisijah sestavljenih za poedna o gospodarska vprašanja.

Bukarešta, 12. jan. d. Rumunski listi se obirno bavijo z gospodarsko konferenco Male antante v Pragi ter izražajo upanje, da bo pozitivno uspeša. Gospodarsko glasilo »Argus« piše: Pogajanja praške konference zasledujemo z živahnim zanimanjem, ker se vrši v vsej Evropi huda borba za carine kontingente in devize. Na vseh dosedanjih konferencah, na katerih so nameravali reorganizirati evropsko gospodarstvo, se je vrtil boj vseh proti vsem. Aktivnost gospodarskega sveta Male antante more v zmešnjavi, ki vlada v Evropi, predstavljati kristalizacijsko točko. Izmed načrtov izdelanih v zadnjih letih za reorganizacijo Podunavja, se ni mogel Joselj niti eden uresničiti. Če se bo sedaj posrečilo, da se ustvari v Pragi podlaga za aktivno sodelovanje treh najvažnejših držav srednje Evrope, moremo pričakovati, da bo to pomenilo pričetek splošne rešitve za ta hudo preizkušeni del vzhodne Evrope.

Oficijozno glasilo narodne kmetijske stranke »Dreptatea« pravi: Kdor presoja

krizo s svetovnega ali vsaj evropskega vidika, se more samo veseliti izgledov, ki se odvijajo v Pragi. Doslej se še ni nobeni izmed držav posrečilo uresničiti intenzivno sodelovanje na gospodarskem področju. Upamo, da se bo Male antanti sedaj posrečilo otvoriti novo dobo, ki bo napravila konec načrtom za reorganizacijo srednje Evrope, kakršne lansirajo države, ki niti geografsko niti po miselnosti in civilizaciji ne spadajo k srednji Evropi in ki streme samo za tem, da bi zopet oživele politiko interesnih sfer iz preteklega stoletja. V Pragi se pričena resno delo. Upamo in želimo, da bi delegati vseh treh držav prešli s področja čiste teorije na področje gospodarskih uresničenj in da bi izdelali načrt gospodarske organizacije, ki naj bi se čim hitreje realizirala ne samo v interesu Male antante, temveč v interesu vse Evrope in Balkana.

Bukarešta, 12. jan. s. Zunanji minister Titulescu je zopet stopil v stike z zunanji ministri Male antante, da določi datum sestanka ostalega sveta Male antante, ki je bil zaradi zadnjih dogodkov v Rumuniji odgojen. Zdi se, da se bodo ministri Male antante sestali ob koncu prihodnjega tedna v Beogradu.

Možat nastop slovenske duhovščine na Goriškem

Praga, 12. januarja. »Narodni List« poroča, da je upravniki goriške nadškofije msgr. Sirotli na bližnji praznik pozval k sebi 70 slovenskih duhovnikov iz Julijske Krajine in zahteval od njih, naj se obvezajo, da ne bodo več poučevali verouka v slovenskem jeziku in da pri nobeni svoji duhovniški funkciji ne bodo rabili niti besede več slovenski. Slovenski duhovniki so odločno odklonili to zahtevo msgr. Sirotlija. Mesto zahtevane prislege so poslali papežu slovensko, v kateri navajajo trpljenje jugoslovenskih katoličanov, ki jih je v fašistični Italiji nad 600.000. Fašisti so silno ogorčeni zaradi tega odločnega nastopa slovenskih duhovnikov in je pričakovati, da se bodo v kratkem na njim lasten način maščevali.

Predsednik senata za zagrebške dijake

Zagreb, 12. januarja n. Predsednik senata dr. Tomašić je daroval zagrebškemu vseučilišču 10.000 Din za siromašne dijake.

Iz davčne službe

Boograd, 12. januarja AA. Premišljena sta davčni kontrolor Josip Šterbenec iz Novga mesta ter davkar Božidar Šetin iz Črnomošta v Metliko.

ogleda učence Italije, da jim svetuje, da in ono in da poroča v Rim same zaodvoljive stvari. Vsem tem pa na narodni socializem v Avstriji še nikakor ni odstavljjen z dnevnega reda.

Senzacionalne nočne aretacije v Avstriji

Novi policijski minister Fey je dal aretirati tudi vodjo nižjeavstrijskega Heimwehra

Dunaj, 12. januarja. s. Novi varnostni minister major Fey je danes izdal proglas na vse člane varnostnih oblasti državne eksekutive ter prostovoljnega obrambnega zbora. V uvodu proglasa opozarja na to, da prevzema sedaj že drugič vodstvo celokupne varnostne službe in eksekutive v Avstriji. Proglas nadaljuje: Naklonjenost vlade je dobila od strani političnih desperadov slabo plačilo. Novotiristični val gre po Avstriji. Pričela se je nova zločinska ofenziva proti državi, narodu in gospodarstvu. To bo dovedla do tega, da je bila napadena policija in orožništvo in da je bilo več uradnikov težko ranjenih. Vsi ti napadi se morajo v najkrajšem času brezpogojno zatreči, vrh tega pa se mora uničiti tudi korenina tega zla, da se bo mogla končno v miru izvesti v korist ljudstva tako potrebna in uspešno pričetna obnova države in gospodarstva.

Dunaj, 12. januarja. g. V pretekli noči je bilo izvršenih več hišnih preiskav. Pri hišni preiskavi pri voditelju narodnih socialistov Frauenfeldu so bili Frauenfeld ter še dva voditelja, namreč Schattentrob in Leopold, aretirani. V Frauenfeldovim stanovanju so našli tudi voditelja nižjeavstrijskega Heimwehra Albertia in njegovega pobočnika Feobra. Tudi ta dva sta bila aretirana.

V vrstah Heimwehra je bil Alberti že delj časa na sumu, da gre roko v roki z narodnimi socialisti. Skupina nižjeavstrijskega Heimwehra z Albertijem na čelu je bila v ostri opoziciji do domoljubne fronte.

Kakor se trdi, so bili imenovani voditelji narodnih socialistov aretirani zaradi nadaljevanja terorističnega delovanja narodnih socialistov. Aretiranci so bili prepeljeni na policijsko direkcijo. Podrobnosti o aretaciji in vzroki, ki so dovedli do nje, se za sedaj še držijo v tajnosti. Sumničena v vrstah Heimwehra proti Albertiju so bila tudi eden od vzrokov za to, da je bil podkancelar Fey večeraj imenovan za varnostnega ministra. Fey je namreč vedno izjavljal, da ne župa Albertija in da ne bo oklevaj aretirati za z njegovimi prietelji vred, ako se bodo ta sumničena izkazala za resnična.

Dunaj, 12. jan. AA. Danes opoldne je izšla veliko senzacijska vest, da je policija aretirala tudi vodjo Heimwehra Albertija. Sodijsko, da se je Alberti pokorjal s Frauenfeldom in z drugimi nacionalno socialističnimi voditelji o skupnem nastopu proti sedanj vladi in da je šlo za zaroto Alberti je vedno zasvoval sodelovanje Heimwehra z nacionalnimi socialisti. Politika je danes zasliševala Albertija in nacionalno socialistične voditelje ves dan.

Nocoj je vodstvo Heimwehra izdalo komunique, v katerem pravi, da je policija zaradi zadnjih atentatov opravila hišno preiskavo pri voditelju dunajskih nacionalnih socialistov Frauenfeldu. Pri tej priliki je policija našla v stanovanju Frauenfelda

tudi Albertija. Alberti je že podal ostavko na vodstvo nižjeavstrijskega Heimwehra. Vrhovni voditelj avstrijskega Heimwehra knez Starhemborg je odredil najstrožjo preiskavo proti Albertiju.

Dunaj, 12. januarja g. Ponoči aretirani Alberti je bil nocoj proti obljubi zopet izpuščen na svobodo.

Klerikalna stranka ostane

Dunaj, 12. januarja. g. Danes se je v parlamentu vršila konferenca krščansko-socialne stranke, ki se je bavila z vprašanjem, ali naj se stranka razpusti in pridruži domoljubni fronti. Konferenci je prisostvoval tudi kancelar dr. Dollfuss. Skl-nili so, da ostane stranka še dalje, da bo tudi dalje iniciativno sodelovala pri odpravljanju političnih razmer v Avstriji in da bo podpirala Dollfussovo vlado.

Hitlerjevski begunci izgnani iz Madžarske

Budimpešta, 12. januarja. g. Velik del iz Gradiščanskega na Madžarsko pobeglih narodnih socialistov je bil prisiljen zapustiti vrtni čez mejo, ker niso imeli niti aretatev za življenje, niti veljavnih potnih listov. Tudi voditelj narodno-socialističnih beguncov arhitekt Materna je bil izgnan iz Madžarske, ker je bil iz Soronja v stalni telefonski zvezi z »rujavimi hišami« v Monakovem in v Berlinu. Z delom svojih tovarišev je prekoratil češkoslovaško mejo, vendar pa so jih tudi tam pri Petrzalki ustavili, ker niso imeli dovoljnih sredstev za nadaljevanje poto v Nemčijo.

Kako znajo nemška sodišča

Monakovo, 12. januarja. AA. Sodišče je obsodilo na dve leti ječe nekoga češkoslovačka, ki je prinesel na Bavarsko izvod socialno-demokratskega lista »Vorwärts«, ki izhaja v Karlovih varih.

V Ameriki izgublja Nemčija zadnje prijatelje

Washington, 12. januarja č. V zunanjem političnem odboru ameriškega senata je imel senator Borah velik govor v katerem je zahteval popolno politično izolacijo Zedinjenih držav in ostro napade hitlerjevsko Nemčijo. V svojem govoru Nemčije sicer ni imenoval, hudo pa je obsodil politiko, ki zanika 10 božjih zapovedi, in se oslanja na napačno razsoj teorijo, ki je za današnji svet popolnoma absurdna. Senator Borah je do sedaj veljal za enega največjih germanofilov. Zato je njegov govor izrazil pravo senzacijo v vseh političnih krogih Zedinjenih držav.

Nesreča italijanskega letala

Rim, 12. januarja AA. V Tripoliju se je ponesrečilo italijansko vojaško letalo, pri čemer se je ubilo šest ljudi.

Vedno večji obseg afere Staviskega

**Burne demonstracije pred francoskim parlamentom
Zarota proti vladi — Chautemps obljubil v poslanski zbornici najstrožjo in brezobzirno preiskavo**

Pariz, 12. jan. 2. Vest, da je bayonnski preiskovalni sodnik pozval novinarja Aymarda in Dubarryja ter poslanca Bonnauera, naj bodo pripravljeni, da jih oblasti pozovejo pred sodnika, je izzvala v Parizu silno zanimanje. Listi ugotavljajo, da so vsi trije prešli od Staviskega večje vsote denarja. Poslanec Bonnauer je izjavil, da se ne bo upiral sodnikov zahtevi ne glede na svojo parlamentarno imunost. V ostalem ni nikoli tajil, da bi ne bil pravni zastopnik Staviskega. Izrazil je mnenje, da ga namerava sodnik zaslišati glede njegovih privatnih odnosov napram Staviskemu.

Ko se je poslanec Bonnauer včeraj popoldne odpravil v poslansko zbornico, je imela ljudje uprizorila proti njemu burne demonstracije in je morala posredovati policija. Da ne bi ljudje navdali tudi ostala dva osumljenca Dubarryja in Aymarda, so ju policijski organi ponoči z avtomobili odpeljali v Juvisy, odkoder sta proti jutru odstopovala v Bayonne, kjer so ju takoj zaprli.

Med tem so nacionalistični listi ter monarhistična glasila sprožili silno kampanjo, ki je povzročila, da so se proti večeru na boulevardu St. Germain pričele demonstracije. Okrog 6000 demonstrantov je pričelo prodirati proti bourbonski palači. Policija se je razvnela na boulevardu v korodone in je z velikimi težavami zadrževala demonstrante, ki so navali proti njej v posameznih skupinah. Prišlo je do neposrednih spopadov in je bilo ranjenih okrog 70 ljudi, med njimi 30 varnostnih organov. Ko je policija dobila ojačenja, je aretirala okrog 360 ljudi. Okrog 21. so demonstracije nekoliko prenehale, kmalu po 22. pa so se pričele znova v ulici Bellechasse, kjer so nacionalistični dijaki opustošili dreved, podirli neko barako in zgradili barikade. Šele policija na konjih jih je pregnala.

Tudi v Lyonu je prišlo sredi incidentov zaradi afe Staviskega. Pred pravno fakulteto se je zbrala večja skupina vseučilišnikov in spreved, ki je krenil po mestu. Na čelu spreveda so nosili krsto in preko nje velik trak z napisom »Ministrstvo Staviskega«. Spreved je med obštevom izrazil precejšnje začudenje. Pred prostori lista »Progresse Republicain« se je spreved ustavil in so krsto odložili. Pri tem so prepevali pogrebne pesmi in vpili »Dol s tatovi, dol z zločinci!«

Civilna policija je zvečer obvestila poveljstvo letalske varnostne službe, da so s svojimi letali krožili nad mestom in deželo ter sipali na ulice milijone letakov, v katerih se poziva ljudstvo, naj se upre v tidi in postavi direktorij, ki naj prevzame vso oblast. Policija je nemudoma uvedla strogo preiskavo na francoskih letališčih.

Vedno novi škandali

V preiskavi zaradi bayonnske finančne afe prihajajo nepravilnosti na dan novi škandali, v katere so zapleteni deloma zasebniki, deloma državni in občinski uradniki. V Bayonu že računajo, da bodo tamkajšnji zbori v kratkem prenapolnjeni. V političnih krogih se znova širijo govorice, da so razen Dubarryja in Aymarda zapleteni v afero tudi ravnatelj nacionalističnega lista »Le Jour d'Heu Paul Lewy«, ki mu je baje Staviskemu dal milijon frankov. Tudi ministrski predsednik Chautemps je v svojem včeršnjem govoru v poslanski zbornici ugotovil, da so oblasti marsikaj izpregledale Staviskemu ter je napovedal, da bodo zaradi tega prizadeti uradniki najstrožje kaznovani. Naglasil je obenem, da se pri tem vlada ne bo ozirala niti na družinske odnose posameznih prizadetih posrednih ali neposrednih sorkrivic. V kuluarjih poslanske zbornice se je razširila govorica, da bo državni pravdnik Pressard imenovan za sodnika pariskega kasacijskega sodišča, kar pa zanj ne bi pomenilo napredovanja.

Burna debata v poslanski zbornici

Debata v poslanski zbornici o aferi Staviskega, ki jo je pričakovala vsa javnost z veliko napetostjo, se je razvijala takole: Ob pričetku seje se je predsednik zbornice Bouisson v že tradicionalnem otvoritvenem govoru zahvalil za svojo ponovno izvolitev ter je omenil »kampanjo laži«, s katerimi naj se v letošnjem letu prične bavit poslanska zbornica že na svoj prvi seji. Po njegovem govoru je ministrski predsednik Chautemps zahteval takojšnjo razpravo o interpelaciji zaradi afe Staviskega, kar je zbornica sprejela in takoj prešla na dnevni red.

Kot prvi govornik je nastopil socialistični poslanec Legrange,

ki je očrtal dvomljivo kariero Staviskega ter poučarjal, da je mogel Staviski, ki je že bil kaznovan in od l. 1927. le začasnno svoboden, celih 6 let varati Pariz in ga celo preseneti s svojim razvratnim življenjem in milijonskimi zaslužki samo zato, ker so ga podpirale javne uprave in celo parlament. Čeprav je policijski prefekt izjavil, da nadzruje policija Staviskega že celih 10 let, so nadzorstvo sproti onemogočali tajinstveni vplivi neznanih, toda vplivnih oseb. Med splošnim prerekanjem, ki se je razširilo po vsej zbornici, je poslanec zvrčal odgovornost za vso afero na desničarske stranke, proti čemur so seveda desničarski poslanci ostro protestirali. Sokrivda desnice, je poudaril Legrange, priča o moralni krizi, ki tare vso našo državo.

Naslednji govornik

socialistični poslanec Monnet

je vprašal, ali je neki volilni odbor radikalnih socialistov zares sprejel od Staviskega dva milijona frankov. Že to vprašanje je izzvalo med radikali veliko razburjenje. Govornik pa je medtem že našel drugi problem in zahteval pojasnila, koliko je Staviskemu vplival na tisk. Pri nas ni več tiskovne svobode, je dejal. Staviski je znal organizirati cele družbe, ki so jemale v zakup posamezne liste prav tako kakor se je to zgodilo v aferah Oustrica in ge. Hanau. Radikali bi radi naprtili odgovornost vladam, ki so prevzele oblast po letu 1931., toda Staviski se je zapletel v svojo

afero že pred takratnimi volitvami, namreč v času desničarskih vlad. Ob zaključku svojega govora je dodal: Socialistična skupina noče izzvali vladne krize, marveč hoče docela zaupati vladi pod pogojem, da bo znala postopati pravilno kot neusmiljen sodnik ne samo v aferi Staviskega, marveč nad splošnimi nevezdržnimi razmerami, v katerih se je znašel francoski narod.

Desničarski govornik Demonge

je takoj v početku napadel bivšega ministra Dalimierja in skušal dokazati odgovornost oblasti, ki so vedno znova kazale svojo popustljivost napram Staviskemu. Zlasti je pri tem napadel državnega pravdnika pri pariskem sodišču Pressarda, svaka ministrskega predsednika. Poudarjal je, da je preiskovalna oblast v zadnjih petih letih poslala Pressardu 17 poročil o Staviskem, ki pa ni na poročila niti najmanj reagiral. Izpadi poslancov proti Pressardu so izzvali v zbornici znova viharne demonstracije.

Ko so se protesti zbornice nekoliko poglegli, je pričel govoriti

ministrski predsednik Chautemps

ki je napovedal, da bo z vso strogostjo dovedel zadevo do pravičnega zaključka. Razpravljaj je o nadzorstvu posameznih oblasti nad Staviskim in njegovimi povzročenimi napaki, ki so jih pri tem zakrivil posamezni organi. Navedel je tudi odredbe, ki jih je izdala vlada v varstvo francoskih vlagateljev. Veliko pozornost je vzbudila njegova izjava, da so oblasti izsledile zaroto proti režimu. Zarotniki so hoteli postaviti na čelo države direktorij v primeru, da bi parlament vladi izrazil nezaupnico. Oblasti so zaplenile velike količine tozadevnih letakov, s katerimi so zarotniki pozivali ljudstvo, naj podpre rovi direktorij.

Končno je Chautemps sporočil, da je predložil poslanski zbornici zakonski načrt o poostritvi kazni za obrekovanje.

Današnja seja

Današnja dopoldanska seja poslanske zbornice je bila vsa pod vtisom včerajšnjih hudih demonstracij, ki so preprečile parlamentarne kroge, da je afera silno vzmejnirila najširše kroge pariskega prebivalstva. Tudi danes so zato močni oddelki policije zastražili poslansko zbornico. Na drugi strani je vprašanje zastopnika bayonnske

savarovalnice, ali je radikalno-socialistična stranka res prejela v l. 1932 od Staviskega 15 milijonov frankov, povzročila še večjo nervoznost. Radikalni socialisti so seveda odločno demantirali sieberno tako trditev.

Radikalni poslanec La Court

je danes kot prvi govornik govoril pred vsem o položaju odvetnikov, ki so obenem parlamentarci. Poudaril je, da so nekateri taki parlamentarci prevzeli obrambo inšitvidua, čigar poslovne mahinacije so s parlamentarnih govornih najstrožje kritizovali. Ob zaključku svojega govora je sprejel z zadoščenjem na znanje Chautempovo izjavo, da bo vlada izvedla preiskavo strogo in nepristransko.

Neosocialistični

poslanec Deart

čigar govor je pri vseh poslancih izzval veliko odobravanje, je energično zahteval izvajanje zakonskih sankcij, predvsem pa velikopotezno akcijo, da se razčisti položaj v francoskih državnih in občinskih upravah, češ da množice že pričenujejo izgubljeni zaupanje v režim in vlado. Ljudje niso hoteli verjeti, da bi bil Staviski izvršil samomor. Imeli so občutek, da je preveč ljudi zapletenih v njegovo afero. Izrazil se je končno proti parlamentarni preiskovalni komisiji.

Popoldanska seja

Na popoldanski seji je

poslanec Ibarnegaray

nadaljeval svoj dopoldanski govor, v katerem je ostro napadal sedanje upravne metode v splošnem, posebno pa ministrskega predsednika Chautempsa. Ko je izjavil, da ne veruje v samomor Staviskega, temveč je bil goljuf po njegovem mnenju umorjen, ga je Chautemps ostro zavrnul in s poudarkom naglasil da ni mogoče, da bo mogel obraniti svojo avtoriteto, ako parlament dvomi v resničnost uradnih poročil oblasti. Ibarnegaray je izrazil tudi bojazan, da bo škandal Staviskega prav tako zaspal, kakor sta zaspala škandal Oustrica in Guallina. Izjavil je, da so predvsem finančne oblasti zakrile velike nemarnosti. Takojšnja preiskava bi mogla odkriti pravočasno ta škandal, oblasti ne očividno nalašč niso intervenirale. Na koncu svojega govora je Ibarnegaray zahteval demisijsko Chautempsa.

Finančni minister Bonnet

je izjavil, da banka za mednarodna plačila nikoli ni dala jamstva za Staviskega in da sam nikoli, niti v Stresi ni stopil v direktne zveze s Staviskim, ko je skušal eskompitirati bone madžarskih optantov. Opozarjal je na položaj Staviskega, da bi se ne prodal v Franciji in si s tem pridobil denar za plačilo dolgov bayonnske posilnice. Baš finančno ministrstvo pa je opredelilo goljufijo, opozorilo ostale uradne kroge ter se tem obvarovalo državljane pred izgubo nadaljnjih več sto milijonov

Obiščite

od 14. — 17. t. m.

V DVORANI HOTELA UNION

**razstavo Sarajevskih preprog
in narodnih vezenin.**

na 24 mesečno odplačilo brez naplačila.

1272

ZNATNO ZNIZANE CENE.

Sodelovanje južnoslovan- skih književnikov

Sklepi zastopnikov jugoslovenskih Penklubov in bolgarskega Penkluba v Sofiji

Sofija, 12. jan. AA. Sredi so člani jugoslovenskih Penklubov prisostvovali slavnosni predstavi v gledališču. Igrali so dramo »Vragalet«, delo znanega bolgarskega pisatelja Costova. V gledališču so bili vsi oddelčni člani bolgarskega Penkluba in mnoge druge ugledne osebnosti iz bolgarskih književnih in umetniških krogov. Po predstavi je priredil upravnik gledališča Tihov zakusko na čast jugoslovenskim gostom.

Davi so si nekateri jugoslovenski gostje ogledali sofijske znamenitosti, člani uprav obeh Penklubov pa so razpravljali o načini, kako naj se zagotovi čim tesnejše sodelovanje jugoslovenskih Penklubov in bolgarskega Penkluba kakor tudi jugoslovenskih in bolgarskih književnih krogov sploh. Med drugim so sklenili ustanoviti stalne odbore pri bolgarskem Penklubu in pri jugoslovenskih Penklubih, ki bodo imeli izrečno nalogo, skrbeti za vzajemne stike in sodelovanje. Na vse važnejše sestanke jugoslovenskih Penklubov se povabijo tudi delegati bolgarskega Penkluba.

Opoldne je priredil predsednik sofijske občine Gorošakov jugoslovenskim gostom banket, ki so se ga udeležili razen najuglednejših bolgarskih književnikov tudi prosvetni minister Bojadžijev, notranji minister Girginov, jugoslovenski poslanik Vukčević, češkoslovaški poslanik Maksa in poljski poslanik Tarnowski.

Ob 18. je bilo javno čitanje odlomkov iz posameznih književnih del.

Na današnji seji odborov Penklubov Jugoslavije in Bolgarije so sprejeli naslednjo resolucijo:

Trgovinski sporazum z Italijo

**Italijanski tisk smatra dopolnilni trgovinski sporazum
z Jugoslavijo za dogodek velike važnosti**

Rim, 12. januarja. M. Podpis dopolnilnega trgovinskega sporazuma med Italijo in Jugoslavijo komentira italijanski tisk kot dogodek prvotrazredne važnosti za razvoj gospodarskih odnosov med obema državama, prav tako pa tudi za zblizanje na političnem polju. V novi pogodbi velik korak naprej na poti tesnejših gospodarskih stikov. Politična nesoglasja se puščajo na strani, pišejo listi, toda vedno bolj stremimo po gospodarskem zblizanju.

»Lavoro Fascista« podčrtava posebno oni del izjave predsednika jugoslovenske delegacije, načelnika dr. Milivoje Pilje, o katerem pravi, da so se gospodarski odnosi med obema državama v zadnjih dveh letih znatno izboljšali. Nato list poudarja, da se Italija, čeprav so se v zadnji dobi pojavile pri izmenjavi dobrim težave, kakršnih ni nihče niti slutil, ni zatekla k omejitvam, kakor mnoge druge države, marveč se je skušala vedno prilagoditi novim razmeram. Italija in Jugoslavija sta gospodarsko povezani druga na drugo. Njihova gospodarska struktura je docela različna. Italija je industrijska, Jugoslavija agrarna država, zato se medsebojno izpolnjujeta. To pa je prvi pogoj za dober razvoj medsebojnih trgovinskih odnosov. Pri pogajanjih je jugoslovenska delega-

cija zastopala mnenje, da je sporazum v obojestranskem interesu. Avterične težnje, ki se uveljavljajo v drugih državah zaradi izgube prejšnjih tržišč, v Italiji niso primerne, ker bi to imelo za posledico zmanjšanje italijanskega izvoza v Jugoslavijo. »Lavoro Fascista« poudarja, da se take težnje tudi v podunavskih državah ne morejo ustvariti in je zato neravno, da je bil naposled dosežen kompromis. Italija je pokazala, da ne želi zanemarjati jugoslovenskega tržišča ne glede na dejstvo, da Jugoslavija vedno smatra Italijo za svoja najbližjega in najboljšega odjemalca. Res je, da uvoz žita iz Jugoslavije vsako leto bolj pada, toda to je posledica uspeha Mussolinijev »žitne bitke«, ki je zelo povečala domačo proizvodnjo. Poleg tega pa so v zadnjem času začele nekatere druge podunavske agrarne države hudo konkurirati Jugoslaviji na italijanskem trgu. Na drugi strani pa se ne sme pozabiti, da čuti enake posledice tudi Italija. V zadnjih letih je zrasla v Jugoslavijo močna tekstilna industrija, ki je docela izpodrinila italijanski izvoz. Ob koncu izraza »Lavoro Fascista« željo, da bi ta važen gospodarski sporazum našel primeren odmev tudi na političnem polju.

Člani trgovskih razsodišč

Beograd, 12. januarja. p. Z odlomkom ministra pravde so na predlog Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani postavljeni za člane častnih trgovskih razsodišč za leto 1934:

Pri okrožnem sodišču v Ljubljani: Ivan Bahovec, trgovec, Janko Cepin, trgovec, Fran Erjavac, trgovec, Avgust Tosti, ravnatelj Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo, Vladimir Frank, trgovski zastopnik, Karol Golob, trgovec, Fran Heinrich, trgovec, Anton Verbič, trgovec, Viktor Meden, trgovec, Ferdo Nickelsbacher, trgovec, Evgen Turič, trgovec, Josip Urbanc, trgovec, dr. Cijil Pavlin, ravnatelj Zdrženih papirnic Vevče, Goricanec, Medvedo, Rihard Svinger, bančni ravnatelj, Josip Zemljčič, trgovski namestnik, Metod Jeras, ravnatelj tvrdke »Sladkora«, Metod Demšar, trgovski namestnik in Albert Sešek, trgovski namestnik, vsi iz Ljubljane.

Pri okrožnem sodišču v Mariboru: Miloš Oset, trgovec, Ferdo Pinter, trgovec in Drago Roglič, trgovec, vsi iz Maribora.

Pri okrožnem sodišču v Celju: Ivan Ravnikar, trgovec, Fran Leskovšek, trgovec in Josip Kramer, trgovec, vsi iz Celja.

Pri okrožnem sodišču v Novem mestu: Edmund Kastelic, trgovec in Josip Pavčič, trgovec, oba iz Novega mesta.

Costes zapustil Beograd

Beograd, 12. januarja p. Francoski prekoceanski letalec, ki se je na povratku iz Perzije ustavil v Beogradu, je zaradi neugodnega vremena šele danes, po tridnevnom čakanju, nadaljeval svoj polet. Odletel je davi z zemunskega letališča naravnost v Pariz.

Smrt ravnatelja zagrebskega etnografskega muzeja

Zagreb, 12. januarja n. Tu je danes umrl ravnatelj zagrebskega etnografskega muzeja Salomon Berger v starosti 76 let. Pokojnik je bil največji zbiratelj in čuvár narodnega blaga, ki je tudi ustanovil etnografski muzej v Zagrebu. V inozemstvu je veljal kot najboljši poznavalec etnografije na Balkanu.

Falzikatorji dinarjev v Rumuniji

Bukarešta, 12. jan. p. Policijske oblasti v Klužu so docela slučajno izsledile velikopotezno družbo falzikatorjev, ki je izdelovala in razširjala ponarejene jugoslovenske novčanice. Na prijavo nekoga gostilničarja v bližini kolodvoza, da neki tujec noče plačati zapitka, je intervencija policija. Ko so neznanca prišli, se je izkazalo, da ima pri sebi več novčanov po 100 Din. Povsem slučajno ga je eden zmed policajev vprašal, dali niso to morda falzikati, ker ni hotel z njimi poravnati računa. Na največje presenečenje je aretiranec to potrdil. Odvedli so ga takoj na policijo, kjer so ga podrobno zaslišali. Tu so ugotovili, da gre za zloglasnega vlomilca Josipa Grana. Izpovedal je, da ima na svojem stanovanju urejeno falzikatorsko delavnico. Policija je takoj napravila hišno preiskavo in res našla najmodernejše opremljeno delavnico, obsegajočo štiri velike prostore. V delavnici so našli mnogo klisjev ter večjo količino izobno izdelanih falzikatorjev. Grana je izdal tudi vse ostale družabnike, ki so bili nato po brzojavnem nalogu policije aretirani v Bukarešti in Temesvaru. Ugotovilo se je, da so falzikatorji razširjali predvsem v okolici Temesvara in v bližini jugoslovenske meje, kjer se je jugoslovenski denar najlažje spravil v promet. Delavnico so iz previdnosti uredili v Klužu da bi ostala čimbolj skrita. Pri aretiranih razpečevalcih so našli več sto dobro izdelanih falzikatorjev. Priznali so, da so jih še le začeli razpečavati in da so jih doslej le nekaj spravili v promet. Policija je uvedla najstrožjo preiskavo, da ugotovi še morebitne druge sokrivce.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Na severu in zapadu oblačno, na jugu in vzhodu v-travno.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Oblačno, v prostih legah vedno močnejši južni vetrovi, dvig temperature, toda ne povod nad ničlo, padavine, najprej v obliki snega.

Danes XIV. Slovanski večer-Tabor

Domače vesti

• **Napredovanje.** V čin orožniškega narednika je povznan podarjenik v leneu Brtonceh, komandir orožniške postaje v Brzavi, beranska orožniška četa.

• **Dragocena poklonitev** arhivu Jugoslovenske akademije. Jugoslovenska akademija v Zagrebu ima arhiv, ki je že od leta 1892. samostojna ustanova. Ta institucija je dobila te dni dragocen poklon od dr. Luje Vojnovića, delegata naše države pri mednarodnem institutu za intelektualno sodelovanje v Parizu. G. dr. Vojnović, ki prebiva v Celju, je podaril arhivu akademije predavanja svojega pokojnega očeta, nekdanjega rednega profesorja hrvaškega vseučilišča in člana Jugoslovenske akademije dr. Koste Vojnovića. Predavanja obsegajo 134 zvezkov in so v njih zbrane vse teme, ki jih je pokojni dr. Vojnović tekom 17 let predaval na zagrebški univerzi. S predavanji svojega očeta vrea je g. dr. Lujo Vojnović podaril biblioteki Jugoslovenske akademije tudi 12 svojih študij, ki so bile objavljene v zadnji dobi.

• **Za gozdarsko fakulteto** v Zagrebu v Maksimiru je odobren kredit v višini 4 milijonov dinarjev. Zgradba fakultete naglo napreduje in se izvršuje sedaj že obrtniška dela v prvem poslopiju, ki je bilo pod streho že pred nastopom zime. Vsa gozdarska fakulteta bo imela 10 poslopij, ki bodo zgrajena v etapah. Do konca letošnjega leta bo po načrtu popolnoma gotovo tudi drugo poslopije in se bodo vanj lahko vesele razne fakultetne ustanove. Poleg že odobrenega kredita štirih milijonov pa je objavljen tudi dodatek od enega milijona, tako da razpolaga fakulteta že s 5 milijonsko vsoto.

• **Železniške vozne olajšave** za člane SPD Skupine najmanj šestih članov SPD morajo potovati po železnici skupaj z vodnikom v istem vozu od vstopne do izstopne postaje. Železniške osebje bo izključilo od prevoza one potnike, ki bi se tej odredbi ne pokoravali. Na to uredbo opozarjamo zlasti člane SPD, ki doseže uverenja v društveni pisarni samo proti predložitvi članske izkaznice.

• **Odprte planinske koče:** Planinske koče na Sv. Planini in Sv. Gori so vse leto odprte in oskrbovane. Na razpolago so toplotne kurjane sobe. Teren na Sv. Planini je znan kot najprikladnejši smučski teren v Zasavju z znano Medvednico. Dom na Kravcu in Valvazorjeva koča sta stalno oskrbovana. Mozirska koča na Mozirski planini je stalno oskrbovana in je v neposredni bližini idealen smučski teren. Celjska koča nad Celjem, priljubljena izletna točka, obdana s prekrasnimi smučskimi poljanami, je stalno odprta in kar najbolje oskrbovana.

• **Poset planinskih koč** in domov v zimskem času je redno mogoče samo v spremstvu vodnika SPD, odnosno oskrbnika dotične koče. Ključne postojanke, ki niso odprte, hranijo zaupniki SPD ali oskrbniki. A v Triglavskem pokorju se od 1. marca do 15. maja dobijo ključki odnosno vodnik za Triglavski dom, Vodnikovo kočo in kočo pri Triglavskih jezerih pri skrbniku Staničeve koče. Točne naslove zaupnikov dale osrednje društvo SPD v Ljubljani in vse podružnice. Vodniki in turisti se smelo posluževati samo onih delov koč, ki so namenjeni za zasilno porabo: večje, obednice in kuhinje. Pristojbina za poset koč znaša na dan in za osebo pri članih SPD 20 Din, pri nečlanih 30 Din. Pristojbine vodnikov znašajo: za plezalne ture po g. govoru Na vseh drugih gorskih turah dobi vodnik od celodnevni zamudi na dan 120 Din, za polidnevno zamudo 60 Din in ob potovanju v nočnem času približek za vsako nočno uro 10 Din. Pristojbine nosačev: ob celodnevni zamudi 80 Din, za polidnevno zamudo 40 Din ter ob potovanju v nočnem času za približek za vsako nočno uro 5 Din. Vodniki in nosači so turistom na razpolago pri vseh podružnicah SPD. Planinci, posetite tudi pozimi v čim večjem številu naše krasne planine.

• **Koroške novice.** Kakor javlja »Koroški Slovenec«, je te dni v Humu umrl France Melinc, ki je že dolgo bolehal za rakom v požiralniku. Že od leta 1920. je bil član šolskega odbora, v katerem je odločno zastopal koristi slovenskega ljudstva, ter dosegel, da se je začela poučevati slovenščina v 1. razredu tamkajšnje ljudske šole. Komaj teden dni pozneje je legel v grob tudi njegov oče. — Hud udarec je zadeli tudi Užubevo rodbino v Podhumu, kateri je smrt ugrabila dvehletnega sinčka. Ko so bili domači zaposleni zunaj, se je otrok sam igral v kuhinji. Pri tem se mu je vnela obleka in je otrok čez dva dni umrl. — Na Ravnah je preminil 70 letni Gasner Škrbina, njemu pa sta sledila 40 letna Terezija Hochkoflerjeva in upokojeni cestar Valentin Gabrijele iz Smartna.

• **V korist Društva »Doma slopice«** prodajajo nekateri sleparski agenti razne reči (čaj, milo in drugo). Opozarjamo občinstvo, da ni Društva »Doma slopice« nikogar pooblastilo, da v njegovo korist prodaja karkoli. Društvo prosi, da se take osebe izroče stražniku, odnosno orožniku.

• **Zidovski prodajalci** manufakture. Večkrat smo že pisali o tem, da prihajajo k nam razni židovski prodajalci manufakture in barantajo pri strankah v mestu kakor na deželi. Pri prodaji naglašajo, da izvirajo blago iz Avstrije ali iz Švedske in da je najboljšje kakovosti. Na tak način so opeharili že veliko oseb, kajti pozneje se je vedno izkazalo, da so ljudje kupovali izdelke naših domačih tekstilnih tovarn, samo da za višjo ceno, kakor so na razpolago v trgovinah. Židovski prodajalci prihajajo največ z Dunaja in ko napravijo dobro kupčijo, za nekaj časa zopet izginejo. V Ljubljani so prišli v sredo spet dva taka židovska prodajalca, ki sta priznala, da sta prodajala blago po Ljubljani in v okolici Celja.

• **Proces proti dr. Nikoli Petroviću** in tovarišem v Beogradu se nadaljuje po daljšem presledku. Razpravlja se sedaj o raznih spisih, ki so izginili iz zapuščinske mase posestnika Stojanovića. Obtoženi dr. Petrović je ogorčen napadom priče, ki mu pripisujejo odgovornost pri teh manipulacijah. Kakor znano, sta obtožena odvetnika Joksimović in dr. Petrović upravljala tudi zapuščino bogate posestnice Sofije Magazinovićeve. Na razpravi je bilo ugotovljeno, da so stroški njenega svečanega pogreba iznašali največ 36.000 Din, dočim sta obtožena odvetnika o njih zapuščinski

masi priložila veliko večje račune. Tudi pri tej zapuščini so izginili razni spisi in je sodnik Colaković, zaslišan kot priča, izjavil, da spisi niso bili ukradeni v njegovem stanovanju, marveč v uradnih prostorih.

• **Poplave reke Lonje** trajajo že teden dni. Na enem bregu zaliva voda še vedno obsežna zemljišča, na drugem pa je razlita voda zmrznila. Tako je veliko živinsko sejnišče Ivančigrada izpremenjeno v pravcato drsališče, ker je tam zmrznila voda, ki je od prvih izlivov Lonje ostala do 60 centimetrov visoko. Pri Grobnickem putu se je Lonja razlila v širini 30 km, zalita so tudi polja v lonjski dolini in tudi v gozdu Zubici je voda visoka do 150 cm. Škoda te dolgotrajne poplave je velika in so prebivalci že zaprosili oblastva za komisijo, da bi škodo ocenila in istočasno odredila varnostne ukrepe.

Zares bogat

je samo zdrav človek, ker bolni ne pozna ne uspeha ne veselja do življenja. Kdor hoče na pameten življenjski način najbolje varovati svoje zdravje, mora s hrano dovajati v telo vse za življenje potrebne sestavine, vse snovi, ki dajejo moč.

OVOMALTINE vsebuje vse te sestavine v taki obliki, v kakršni jih telo najbolje izkorišča. Pijte zato vsak dan skodelico

OVOMALTINE

pa boste ohranili svoje zdravje.
DOBIVA SE POVSOD.

• **Priročnik za krojaško in šiviljsko stroko.** Prejel smo knjižico, ki se peča predvsem z blagovnanstvom in spoznavanjem blaga in z drugimi važnimi vprašanji, ki se tičejo moštarske in pomošniške preizkušnje. Cena »Priročnika« je 20 Din. Ob prevzetju večjega števila izvodov 25 odstotni popust. Knjižica se lahko naroči pri pisarju gosp. Ivanu Bizjaku, krojaškemu mojstru in zasebnemu strokovnem učitelju v Celju, a dobila se bo tudi v raznih knjigarnah. Slične knjižice v našem jeziku še ni, zato bo dobro došla ne samo stroži, temveč tudi drugim interesantom, ker vsebuje snov, ki zanima tudi široko javnost. Toplo priporočamo!

• **Gospodinja Denar** in čas si prihranite z uporabo čistila za kovine in steklo »Zvijezda« s pantentiranim zamaškom.

• **Obidele obleku** barva v raznih barvah in pilisra tovarna JOS. REICH.

še niste nakazali naročnine

za zadnji kvartal? Dokler ne plačate, niste zavarovani za slučaj nezgode pri zavarovalnici »JUGOSLAVIJA«, splošni zavarovalni družbi v Ljubljani. Nakazite še danes! Naša številka čekovnega računa je 11.842.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo na višjo, druge najnižjo temperaturo

12. januarja

Ljubljana 7, 769,5, —8,0, 85, mirno, 10, —; Ljubljana 13, 767,2, —6,4, 84, SW1, 9, —; Maribor 7, 768,3, —9,8, 80, NW2, 0, —; Zagreb 7, 768,7, —6,0, 90, NW1, 0, —; Beograd 7, 768,0, —6,0, 90, SE2, 7, —; Sarajevo 7, 770,6, —12,0, 90, mirno, 7, —; Skopje 7, 770,7, —6,0, 85, mirno, 7, —; Split 7, 767,7, 1,0, 55, NE2, 2, —; Kumbor 7, 766,8, 4,0, 70, mirno, 5, —; Rab 7, 768,6, 2,0, 75, E1, 0, —

Temperatura: Ljubljana —, 9,0; —6,4; —; Maribor —3,6; —10,0; Zagreb 0,0, —6,0; Beograd 2,0, —6,0; Sarajevo 2,0, —13,0; Skopje 3,0, —6,0; Split 8,0, 1,0; Kumbor 10,0, 3,0; Rab 10,0, 1,0.

imajo le malo izposojalcev. (Pri tem je treba uvaževati, da imamo specialno knjižnico Francoskega instituta in dr.)

V splošnem je omenjena knjižnica izposodila 150.537 knjig, izmed teh 22.087 slovenskih, 1910 srbskih, hrvaških, 25.481 nemških in 459 ostalih. Vseko število nemških knjig še vedno kaže, kam je preležano usmerjeno naše čitateljstvo, vendar pa se položaj stalno izboljšuje v prid slovenščini.

Ni nezanemljivo, da so poročila v dnevniki o novih domačih in tujih knjigah takoj odražajo v knjižničnem poslovanju, kar priča, da ima kulturna ribnika čitatelje tudi v širokih vrstah občinstva. Čim večkrat se o kateri knjigi piše, večje je zanimanje. Včasih po občinstvo odkrije izredno vrednost dobrih knjig tudi mimo informacij v dnevniki. Tako n. pr. niso naši listi nikoli pisali o Munthejevi knjigi »Mont San Michel«, vendar je bil dober glas o nji tako razširjen, da sodi med najbolj čitane knjige lanskega leta. Včasih pripomorejo k uspehu tudi taki momenti, kakor je n. pr. podljetev kakšne velike nagrade. Sinclairja Lewisa so morali prej ponujati občinstvu, odkar pa je prejel Nobelovo nagrado, ga zahtevajo mnogi čitatelji sami. Pri Bunini pa tega za čudo ni opaziti.

—

Čitajte tedensko revijo
ŽIVLJENJE IN SVET

Iz Ljubljane

u. Proslava 80 letnice prof. Antona Bezenška. V večeršnjem članku je pomotoma izostalo ime odbornika g. Rudolfa Ra. kuše, profesorja trgovske akademije v Mariboru. Razen tega se ima pravilno glasiiti Ignac Pejha, šolski upravitelj na Frankolovem.

u. XIV. slovanski večer pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. bo drevi na Taboru. Koncertne točke bodo izvajali: gđc. Mezetova, ki sodeluje namesto zadržane g. Thierry-Kavčnikove, g. Primozič Robert, član opere in pevski zbor akademikov. Oficialni sprejem bo od pol 21. do 22. Članske karte po znižani ceni se dobijo samo v prodaji v društvenih prostorih.

u. Oficialni družabni večer priredi uprava Oficijskega doma na pravoslavne starega leta dan 13. t. m. v prostorih Oficijskega doma. Začetek ob 21. Reservni oficirji in gostje, ki imajo stalna vabila se pozivajo, da blagovolijo posetiti to prireditel.

u. Diplomirani so bili na Juridični fakulteti v Ljubljani dne 10. t. m. gg. Brečelj Marjan, Hrstnik Ludovik in Smolec Dr. šan (z odliko). Čestitamo!

u. Vse naše drage rojake iz zasedenega ozemlja obvešča pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, da priredi v ponedeljek ob 20. v dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu zgodovinski koncert skladb primorskih skladateljev Hajdriha, Kocjančiča, Lebana in Volariča. Na obisk ste naškreneje vabljivi. Zainteresirajte za prireditel vse svoje prijatelje in znance. Vstopnice so po nizkih cenah v Matični knjigarni na Kongresnem trgu.

u. Propagandni odsek Saveza Jugoslovenskih emigrantov iz Julijske Krajine opozarja člane društev: Soča, Tabor, Zora in primorskih akademikov na ponedeljski koncert primorskih pesmi. Pojo Ljubljanski Zvon v Filharmoniji ob 20.

u. Tenorist Ivan Franci, ki je z velikim uspehom gostoval v naši operi v vlogi Caradossija ter nastopil na koncertu naših novinarjev, poje glavno tenorsko partijo v Lhotovari simfonični viziji »Morjek«, katero izvajajo solisti, zbor in orkester državne glasilne akademije iz Zagreba na svojem koncertu v Ljubljani v petek 19. t. m. ob 20. v unilonski dvorani. Poleg g. Franci nastopijo solisti Marijana Radev, Dezider Halasz in Nikola Bosdan. Tudi trije pojejo solopartije v viziji »Morjek«. Violinist solist v Beethovenovem koncertu pa je g. Zlatko Topolski. Prvi oficijelni nastop zagrebških glasilnih akademikov bo prav gotovo pomemben dogodek v našem koncertnem življenju. Vzbuditi mora veliko zanimanje med našo koncertno publiko. Vstopnice se dobe v knjigarni Glasbene Matice.

1. FEBRUARJA TATJANIN VEČER

u. Ekskurzijski odsek pri sekciji JUJ javlja vsem tovariškim in tovarišem smučarjem in tistim, ki so se udeležili tečaja na Gorjušah, da priredi jutri smučarski izlet za Vrhniko čez Zaplano na Koron in nazaj. Odhod iz Ljubljane z vlakom v nedeljo ob 7.30 povratek ob 18. Udeležiti se v obilnem številu. Smuk!

u. Preporočilci (ke) Udeležite se zanesljivo članskega sestanka jutri 14. t. m. ob pol 10. Predaval bo g. senator dr. Rožič o slovenščini v Avstriji. Obravnavale se bodo tudi važne društvene zadeve. Vabljeni člani SOP.

u. Vse, ki se zanimajo za dramsko delovanje in ki stanujejo v trnovskem okraju, vabi Gospodarsko kulturno in narodno društvo, da se javijo v torek 16. t. m. med 19. in 21. v posebni sobi gostilne »Kolezijec«.

u. Lutkarski odsek Československé Obce priredi jutri ob 16. v Narodnem domu predstavo. Na sporedu veseliga »Jakce požeruha in enoletnjaka« Kaznovani skopuh. Gostje dobrodošli!

u. Esperantski krožek otvori v ponedeljek ob 20. 3 mesečni esperantski tečaj, katerega bo vodil diplomirani učitelj esperanta po najuspešnejši metodi g. Jelenič Jernej. Pouk se bo vršil vsak ponedeljek v palači »Grafikec«, Miklošičeva cesta V nadstropju.

u. Planinski ples priredi SPD letos v četrtek, dne 1. februarja ob 20. uri v vseh prostorih na Taboru. Ta tradicionalni ples je zelo priljubljen in je bil vedno dobro obiskan. Preseček, ki ga bo dobilo SPD od svoje prireditve, se bo porabil za popravilo planinskih postojank in za reševalni fond. Pripravi smo, da bodo prišli na to planinsko prireditev vsi tisti, ki ljubijo naše planine in ki cenijo pomen in delo SPD.

u. Film ZKD. »Dunajski vaček« ki se predvaja v Elitnem kinu Matič, je delo ki se publiku na mah prikipi. Straussov vaček nas zaziblje v preteklost. Pozabimo vse, pred nami le samo veselje, newem in ples. Predvala se ta film letevno ob pol 15. ter jutri ob 11.

u. Premiera Kellermannovega »Predora« je privabila veliko publiko, ki priznava, da je to delo veličastnejše in močnejše, kakor kateri koli dosedanj. V evropske produkcije. To je remek lelo filmske umetnosti, režije in tehnike, himna letu in ideji. Predvala se v Elitnem kinu Matič.

u. Nadaljevalni smučski tečaj. SPD priredi nadaljevalni smučski tečaj v bližnji okolici Ljubljane od 15. do 20. t. m. vsakikrat ob 15. Udeleženci morajo obvladati plug in pluzni zavoj. Prijave sprejema pisarna SPD v svojih prostorih v palači »Grafikec« (Masarykova cesta).

u. Za najlepše s cvetjem okrašena okna in balkone odlikovani naj se drevi ob 19.30 gotovo udeležijo občnega zbora podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva v gornji dvorani Slamičeve restavracije, kjer jim bodo svečano izročene diplome. Nekaj diplom, ki so krasno delo specialista za umetno pisavo Stanka Gladnika, delno pa Delniške tiskarne, je razstavljenih v izložbenih oknih Krisperjeve trgovine na Mostnem trgu. Vabljeni so vsi prijatelji žlahtnega sadja in lenega cvetja.

u. Alarmna sirena. Večeraš je provizorično montiral na terasi nebotičnika alarmno sireno, ki jo je dobavila trdka Brown & Boweri. Preizkušnji so prisostvovali zastopnik vojske, major g. Mihič, podstarosta JGZ g. Josip Turk, tajnik odbora za obrambo mesta g. Turel, poveljnik pošte in gasilcev mag. uradnik g. Gostliš in še drugi merodajni faktorji. Tuljenje sirene se je pričelo okoli 9. dopoldne. Na nekaterih krajih jo je bilo slišati izredno močno, družo pa prav zamolklo. Vzrok najbrž gosta meza Sirena bi morala dati v primeru prihoda sovražnih letal alarmne signale v daljavo 12 km zračne črte na vse strani.

Danes vefilm lepote, ljubezni, strasti, žarkega solca Meksike

CARMENCITA

Predstave ob 4., 7. in 9.1/4 uri

Zvočni kino IDEAL

Radio kotiček

Ljubljana, 12. januarja.

V svojih letošnjih radijskih predavanjih (ljudski nauk o dobrem in zlu), pravi vseuč prof. dr. Veovr, govorim o pravem bistvu, dejanskem izvoru in individualnem ter socialnem pomenu človeške morale. In sicer imam v mislih zlasti širše plasti naroda, ker želim, da bi tudi one o vsem tem razmišljale in se tako same tudi moralno izobraževale. Zato govorim po možnosti poljudno in morda z uspehom, ako se lahko zanesem na nekatere dopise, ki sem jih prejel iz vrst slušateljev naše postaje.

Glede samega bistva morale sem doslej zlasti zavrnil nekatere napačne nazore, ki so tudi med našim ljudstvom razširjeni. Eni pravijo, da je morala le posledica običaja in javnega mnenja; drugi celo menijo, da so osnove morale v instinkti, danih tudi vsaki živali. Tretji pa gredo v nasprotno smer in zamenjajo moralo z religioznim in verskim življenjem. Nasproti takim in podobnim nazorom sem poudaril, da je naša morala samostojna, samobitna in še svojstveno človeška stran našega življenja. Ta morala je osnovana na dejstvu naše vesti, ki je obenem naše edino oko za vse dobro in zlo. Zato mora biti tudi vsak nauk o dobrem in zlu toliko, kakor nauk o vesti.

Tudi vest je posebna činjenica našega življenja in tudi vesti ne smemo zamenjati ne z našimi prirodnimi goni, ne s tako zvano pravno zavestjo in tudi ne s samim versko religioznim doživljanjem. Vest pada bolj na stran samega »razuma« in bi jo naravnost lahko nazivali razum srca. Človeški razum ima tako dve veji, »umsko« in »srčno«. Prva veja je naš razum v navadnem pomenu besede, druga veja pa je vprav bistvo naše vesti. Ideal umskega razuma je v resnici, ideal srčnega razuma je pa v dobroti; zato je tudi resnica umska podoba dobrote in dobrote je srčna podoba resnice. Samo tako pojmovanje vesti zahteva, da smatramo tudi človeško moralo za povsem samoniklo ter svojstveno človeško činjenico življenja na zemlji.

u. V napadu božjosti se je polila s kromom. Prevzitarica Marija Anžurjeva iz Zaloga stara 60 let, je imela preusodnočnopravko pri štedilniku. Meščen na je stara žena nenadoma ločila navedbožjosti. Ko se je vila v krčli, je prevrnila lonček kropa, ki se je zili na tla. Oparila se je po prsih in rokah ter so jo morali nemudoma prepeljati v bolnico.

Georg O'Brien

v senzacionalnem filmu zapada

V ZADNJEM TRENOTKU

Predstave ob 4., 7. in 9. uri zv.

Cene 2.—, 4.—, 6.— in 8.— Din

Zvočni kino Dvor

Telefon 27-30

u. Požiga oproščen. Po jesenskih poplavih je 22. oktobra lani pogorela na Anžurjevem travniku ob članski cesti postavljena lesena baraka, v kateri je stanoval šofer Matko Dolar. Barako je bil zavaroval za 6000 Din, cenilna komisija pa je škodo cenila na 900 Din. Matko Dolar je bil sodišču ovraden, da je sam podtaknil ogenj, češ, da je popelje vse boljše pohištvo odnesel iz barake in da je tam ostala samo stara žimnica. Ti indici so govorili proti njemu. Pred malim senatom se je moral večeraj zagovarjati zaradi tega požara. Dolar je navajal v razbremenitev gotove injeme in priče, zlasti pa dejstvo, da je bil kritični dan na tlu pri svoji ženi. Senat je Dolarja oprostil zaradi pomanjkanja dokazov.

u. Vlomili zavoljo sladkorja. Trgovca Josip Bahovec s Sv. Jakoba trga je dobil na glavni kolodvor vagon sladkorja. Ker pa mu ni kazalo vagon izprazniti že v sredo, ga je zapri in počakal do naslednjega dne. Ponovi pa so izvozili vagon s sladkorjem neznanici, ki so odtrgali plombo in vdrl v vagon. Odnesli so zaboj sladkorja v teži 100 kg in v vrednosti 1275 Din.

Iz Maribora

u. Iz Zveze Maistrovih borcev. Vsi borci, ki so prejeli prijavnice, naj jih takoj izpolnijo in vrnejo tajnistvu. Člani naj se tudi polnoštevilno udeležijo prijeteljskega sestanka Jadranske straže v ponedeljek 15. tega meseca ob 20. v lovski sobi hotela »Orla«.

u. Občinska organizacija JNS v Studencih je imela pred dnevi v Špurskevi gostilni dobro obiskan občni zbor, na katerem je bila izvoljena uprava s predsednikom g. Cirilom Hočevarjem na čelu.

u. Nemudoma si rezervirajte vstopnice za nedeljsko popoldansko mladinsko predstavo krasne igre »Pastirček Peter in kralj Briljantina« ker bodo veljale za to predstavo najnižje cene (sedeži od 10 Din navzdol do 3 Din).

u. Učni tečaj za obrtno knjigovodstvo otvori mariborsko obrtnozadružno nadzornstvo v ponedeljek 15. t. m. ob 20. v učnem razredu v poslopiju trgovske akademije. I. nadstopnje, vhod na oglu Trzinškega trga in Cafove ulice. Novi interesi se lahko prijavijo še pri otvoritvi tečaja v razredu. Vhod se bo zapri točno ob 20.

u. Nesreča ne počiva. V mariborsko bolnišnico so bili pripeljani trije poškodovanci, ki jih je doletela nezgoda na ta način, da so si na ponedeljni tleh zločili vsi trije levo nogo. Poškodovanci so 69 letna viničarka Barbara Rumfova iz Selnice ob Dravi, 22 letni dinar Franc Fras in pa 23 letni posestnikov sin Maks Vogrin, oba iz Zgornje Voličine v Slovenskih goricah.

14 dni
termoforov

(gumastih ogrevalcev)

po znižanih cenah

Drogerija Kanc

(v nebotičniku in židovski ulici 1)

koli namišljene višave ali daljave. Taka je psihološka razpoložnost večine čitateljev.

Ce knjižice od teh splošnih opazkih k slovenski gremi, posnemamo iz navedenih podatkov, da je knjižnica v letu 1933. največkrat izposodila kmečki roman Janka Kafa »Grunt« in Seliskarjev roman vojne in povojna razdobja »Nasedli broje«. Izmed ostalih domačih avtorjev si sleda v vrstnem redu po številu izposodb: France Bevk, Fran S. Finžgar, Ivan Cankar, Josip Jurčič in Jož Kozak, vsi drugi izkazujejo znatno manjše število izposodb.

Za prevod: v slovenščino velja že zgoraj na splošno omenjeno dejstvo, da uživajo največjo popularnost pustolovni romani in povesti. Izmed ostalih se še vedno presegne-mljivo dobro drži Haškov »Švajske« in Govekarjevem izboru in prevodu. Možno zanimajo tudi zgodovinski romani. Največji uspeh slovenske prevodne književnosti v minulem letu pa pomeni Zveigova »Marija Antoinetta« v izdaji Tiskovne zadruge. Ta knjižica je neprestano v rokah čitateljev, ki je ne morajo prevažati in za nove izposodbese se prumerirajo že dolgo v naprej številni interesi. Lepo zanimanje se kaže tudi za roman Sinclairja Lewisa »Dr. Arrowsmith«. Izmed domačih znanstvenih epikov se največ izposojajo memoarski spisi Fr. Šukljeta, med prevodi pa Marxov »Kapital«.

Srbsko hrvaške knjige se pri nas še vedno le neznatno čitajo. Nanje ne odpadniti 5% celotnega števila izposojenih knjig. Videti pa je, da izposojevalci dajejo pred-

nost v latinici natienjenim izdajam. Med izposojenimi izvirnimi romani sta najbolj zastopana Miroslav Krleža in Borisav Stanković. Iz prevodne literature so priljubljene knjige »Nolita«, »Epohe«, »Zabavna« biblioteka in »Binoze«.

Visok promet izkazujejo nemške knjige. V splošnem velja tudi tu konjunkturna kriminalna in pustolovna literatura. Miški izposojevalci se še vedno zanimajo za vojno literaturo. Remarque je danes že v ozadju, največ zahtevajo W. Brove knjige o italijanski fronti, Kaltenbäcker, »Armee im Schatzen«, Dwingerja in Dorgelsa. A tudi literatura umetniškega valedarja ima lepo število čitateljev. Na prvem mestu je Axel Munthe s knjigo »Mont San Michel«, dalje Depping, John Knittel, Stefan Zweig. Mnogo se čitajo tudi tle avtorji (vrstni red po številu izposodb): Knut Hamsun, Trav-n, Feuchtwanger, Lewis Sinclair, Galsworthy, Dreiser, oba Manna, zlasti Thomas, Cronin Underslova, Buchholtz, Werfel, Kieser, Frank Harris, Glaeser, Kästner, Leonhard Frank, Jack London, H. G. Wells, Rahmanova, Vojnova, Tolstoj, Alksiej in Lev, Toller, Shaw Upton Sinclair, Asch, Maurois, Flacherty, André Gide, Lawrence, Kellermann, Brod, Johann Bojer in dr.

Znanstvenih knjig se izposodi dobrih 10% celotnega števila. Največ čitajo literaturo o aktualnih politično-gospodarskih vprašanjih, biografsko-zgodovinske knjige, potopise, narodnoznanstvene knjige, modroslovje in psihologijo (Freud, Adler). Francoske, angleške in italijanske knjige

XIV. slovenski večer

Ljubljana, 12. januarja. Prireditelj že tradicionalnih akademij, ki nosijo ime Slovenskih večerov, je jugoslovensko napredno akademsko društvo »Jadrane«, ki zavzema po številu članstva prvo mesto med ljubljanskimi akademskimi društvi in je obenem najjačje kulturno, politično neodvisno akademsko društvo v vsej Jugoslaviji.

JNAD »Jadrane« je bil ustanovljen 1919, kmalu po ustanovitvi ljubljanske univerze. Njegovi predhodniki so bili praška »Adrija«, graški »Tabore« in dunajska »Slovenija«, katerih program pa je bil z dosegom svobodne države Jugoslavije priložno izčrpan, ter se je zaradi tega izkazala nujna potreba po ustanovitvi akademskega društva, ki naj bi združeval vse jugoslovensko orientirane napredne akademike ljubljanske univerze.

Kakor so pri vsakem pokretu, pri vsakem društvu in društvenem delu potrebna neka gotova gmotna sredstva, tako je prišlo do izraza to tem bolj pri akademskem društvu, ki je imelo in ima tudi sedaj veliko večino članstva, izhajajočega iz socialno šibkejših slojev, ki je torej ne le nemogoče samo iztrževati potrebna sredstva za obstanek in izpopolnitev društvene knjižnice in čitalnice ter za kritje drugih društvenih potreb, temveč je mnogokrat celo ono potrebno podporo.

Saj se naša javnost odzove sem ter tja prijaznemu vabilu ali vljudni prošnji akademika z nabitralno polo, vendar so Jadrane že 1921 sprevetili, da je javnosti treba nuditi neko protislužbo in zato so pričeli s prireditvami. Prvi Slovenski večer je bil še skromen, poznejši od leta do leta uspešnejši, tako da je sedaj ta prireditelj, ki je na višku dostojnosti in elegancije in nikdar pretirano salonska, postala neobhodna potreba tiste ljubljanske družbe, ki si želi neprislilene, demokratične, a vendar skrajno decentne zabave.

Obenem pa so Slovenski večeri velika in neprecenljiva moralna opora JNAD »Jadrane«, ki vzgaja svoje člane v odločne in nepodkupljive nacionalne boje strogo jugoslovenskega mišljenja, zavedajo se da je zdrava akademika mladina, daji stoji po svojem delovanju daleč od dnevnih politik, vendar tudi regulator v javnem političnem življenju.

Pokroviteljstvo XIV. slovenskega večera je tudi letos blagovolil sprejeti Nj. Vel. kralj Aleksander, v katerem ne gledajo Jadrane samo svojega najvišjega voditelja, temveč tudi največjega Jugoslovena in Slovana.

Iz Celja

— Josip Zidanšek 14. Včeraj zjutraj je umrl na Sp. Hudinji 14. pri Celju po daljšem trpljenju v 49. letu starosti ugledni trgovec in posestnik Josip Zidanšek. Pokojnik se je rodil 12. marca 1885. na Pokonjcih, v trgovski stroki pa se je izučil v znani Kavčičevi trgovini v St. Juriju ob juž. žel. Letu 1916. je otvoril na Sp. Hudinji trgovino z mešanim blagom, ki jo je s pomočjo svoje soproge v nekaj letih znatno razširil in ustvaril ugledno trgovsko podjetje. Pokojnik je posvečal vso skrb svojih ljubljanih rodbini. Bil je izredno marljiv, pošten in značajan mož ter zaveden narodnjak. Z vnušo se je udeleževal tudi v trgovskih organizacijah. Bil je prvi podpredsednik sreskega združenja trgovskih združenj za dravsko banovino v Ljubljani. Poleg tega je bil tudi član mnogih narodnih in kulturnih društev ter član sreskega cestnega odbora v Celju. Zapuščila vdova go. Fani iz ugledne narodne rodbine Sribarjeve na Sp. Hudinji, hčerki Mileno in Sonjo ter sinčka Jožka. Pogreb bo v nedeljo 14. t. m. ob 15.30 iz hiše žalosti na Sp. Hudinji na okoliško pokopališče. Josipu Zidanšku bodi ohranjen časten spomin, težko prizadeti rodbini naše iskrene sožalje!

DANES VELIKI medicinski ples V CELJSKEM DOMU

pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kraljice Marije. SPREJEM OB 21. VSTOPNINA Din 10.—, 20.—, 50.—

— Občinska organizacija JNS za občino Polzebo bo imela redni letni občni zbor v nedeljo 14. t. m. ob 13.30 na Polzebi. Poročal bo narodni poslanec g. Ivan Prekorek. Sodelujočniki, udeležite se zborovanja v čim večjem številu!

— Repriža vojne drame »Karl in Ana«, ki je dosegla v četrtke zvečer v Mestnem gledališču lep uspeh, bo v nedeljo 14. tega meseca ob 15.30, če bo danes do 12. rezerzirani dovolj vstopnic v predprodaji in knjigarni K. Goričarja vdove. Obisk te predstave je priporočljiv zlasti okoličanom, ker so zveze z vlakom in avtobusi ugodne.

— Tečaj za mojstrske izpite se bo pričel v ponedeljek 15. t. m. ob 20. v dvorani Obrtnega doma v Celju. Če bo dovolj zainteresiranih, se bo vršil tudi knjigovodstveni tečaj. Interesenti za oba tečaja naj se prijavijo v ponedeljek zvečer pred pričetkom tečaja.

— V obnovljeni mestni sokolski telovadnici se je včeraj zopet pričela redna telovadba vseh oddelkov po dosedanjem urniku. Vabljeni je vse članstvo, naraščaj in deca, pa tudi oni, ki imajo veselje do telovadbe in doslej se niso telovadili.

— Za medicinski ples moderne frizure R. Grobelnik, Celje, centrala Glavni trg, filiala »Hizija« poleg hotela »Evropae«.

— Novih potnih listov je izdala celjska policija lani 194, vidrala pa jih je 419.

— Kino Union ostane danes zaprt.

Iz Kranja

— Večerni avtobus vozi redno ob delavnikih iz Kranja v Ljubljano ob 17.45. Povratek ob 23.30. Legitimacije se daje v večernem avtobusu za vse predstave v operi in drami s 50 odst. popustom. Vožni red in program predstav sta razvidna iz table na hotelu »Stara postaja«. Cenj občinstvo se vljudno molimo, da se poslužuje vzdrževanja rednega obrata. Avtopodjetje J. Gorican.

Iz škoške Loke

— Sestava krajevnega šolskega odbora za škoško šolsko občino je na podlagi rezultata zadnjih občinskih volitev naslednja: predsednik škoškošolski župan, notar Stevo Sink, poslovalna šolski upravitelj Jakob Rojic, blagajnik trgovec Anton Savnik, odborniki: Franc Dolenc in Joško Veber kot zastopnika starošolske občine, Franc Gaber kot zastopnik zmlinske občine, Josip Hafner kot zastopnik škoškošolske občine (poleg blagajnika), nadalje sta člana odbora po svojih položajih ravnatelj meščanske šole Karel Sovre in zdravnik dr. Ivan Hubad.

Z Jesenic

— Gasilske čete KID prirede v soboto, 20. t. m. ob 20. zvečer v vseh prostorih Sokolskega doma na Jesenicah veliko predpustno prireditev pod geslom »Kalejdoskop svetovnih dogodkov«. Prireditelj bo nudila mnogo izvrstne in zdrave zabave. Med drugim so na sporedu vzlet stratosfata, poizkusi z vsestransko raketo, vezbe bostonskih gasilcev, tekme za raznovrstna prvenstva sveta lepote konkurence, med njimi izbor lepote kraljice rodu Zulu itd. Najboljši nastopi bodo nagradni. Obisk obeta biti veliki tudi iz zunanjih krajev, ki imajo dobre zveze z vsemi vlaki.

Z Golnika

— Napredovanje. Za šefa-upravnika v V. skupini je napredoval naš agilni in priljubljeni vodja zavoda g. dr. Robert Neubauer.

— Zdravilišče je odprto tudi pozimi. Večjemu delu naše javnosti ni znano, da je zdravilišče za bolne na pljučih na Golniku odprto vse leto in da je ravno sedanja zimska klima prav priporočljiva za zdravljenje. Golnik pa je razen tega lepa izletniška točka. Podrobne informacije in prospekti se dobe brezplačno pri upravi sanatorija.

— Predavanje ZKD. Pretekli ponedeljek je predaval g. dr. Oskar Reya o temi: Potovanje v Maroko. Predavanje je zelo dobro uspelo, posebno so ugajali lepi diapozitivi.

Iz Kamnika

— Oseba vest. Namesto obolele učiteljice ge. Vodecove je nastopila z novim letom službo na mestni deželjski šoli ga. Barbka Rusova rojena Jančičeva.

— Kino Kamnik bo predvajal v soboto, nedeljo in ponedeljek najlepši alpski film iz bojev v tirolskih Dolomiti »Planine v plamenih« z Louisom Trenkerjem v glavni vlogi Predigra zvočni tehnik.

— Koroski pevci obiščejo tudi naše mesto, in sicer menda prihodnji mesec.

Iz Trbovelj

— Opozorilo prebivalstvu. Bivša kurilnica v Lakonci pod Bukovo goro je preurejena v vojaško skladišče. Vojaško oblastvo opozarja prebivalstvo, da je vsak dostop k temu skladišču strogo prepovedan. Skladišče je zastraženo od vojaštva, ki ima povelje najstrožje postopati proti osebam, ki bi zašle v okoliš tega skladišča. Od mra do zore je prepovedan tudi prehod po stezi, ki drži od Retja okrog Bukove gore neposredno nad skladiščem. kakor tudi po cesti, ki drži od Sušnika preko sedla na Lakonci. Opozarjamo prebivalstvo, da se strogo drži teh prepisov, da ne bo nesreče.

Repertoar

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA

Začetek ob 20.

Sobota, 13. Turške kumare. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 14. ob 15. Robinson ne sme umreti. Znatno znižane cene od 6 do 20 Din.

— Ob 20. Sončnik in njegova sreča. Izven. Znižane cene.

OPERA.

Začetek ob 20.

Sobota, 13. Jenufa. Premiera. A.

Nedelja, 14. ob 15. Erika. Izven. Znatno znižane cene od 8 do 28 Din.

— Ob 20. Traviata. Izven. Znižane cene.

★

— Turške kumare. Drevo ob 20. se ponovno uprizarjo veljavna veselja »Turške kumare« po znanih cenah.

Nedelja v drami. Jutri popoldne ob 15. uprizarjo drama eno najlepših in najpričnejših mladinskih iger našega repertoarja »Robinson ne sme umreti«. Mladinska igra se je priljubila prav vsakomur, kdor jo je že slišal, mladini kar odnasmir. Veljajo cene od 6 do 20 Din. Zvečer ob 20. pa se ponovi izvrstna ruska komedija »Sončnik in njegova sreča«. Obe deli režira prof. Šest. Zasedba običajna.

Opozarjamo na nocojšnji premiero slavne češke opere »Jenufa«, ki jo je ugledni Leoš Janáček. Izredno močno dramatično dejanje, kakor ga ne pozna operna literatura, je došlo v češkem mestu Jenufa izvrstnega skladatelja. Delo uživa največjo popularnost ne le v svoji domovini, temveč širom Evrope in v Severni Ameriki. Naša zasedba je izvrstna, saj nastopijo v njej naši najboljši pevci in igralki. Muzikalno vodstvo ima ravnatelj Polič, režija je v rokah g. Dabevca.

Nedelja v operi. Ob 15. se poje po znatno znižanih cenah uspešna in priljubljena opera »Erika«, ki jo je napisal g. Simončič, ugledil g. Gregor. Zvečer pa se poje Verdijeva opera »Traviata«, v kateri imajo glavne vloge ga. Giunjenac, g. Gostič in g. Janko. Za popoldansko predstavo veljajo cene od 8 do 28 Din, za večerno pa od 8 do 36 Din.

SENTJARSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 18.

Nedelja, 14. Pogumni Tonček. Mladinska igra.

V nedeljo popoldne vsi v Sentiakobsko gledališče k »Pogumnemu Tončku«. Ta pravljica igra, ki je vsebinsko in scensko res prava poučna mladinska igra, je vžela pri obeh predstavah staro in mlado. Popularni pisatelji je s to igrjo dokazal, kako pozna otroško dušo ter ji navedel pravilno pralepo vsebino. Je to zredba otroka, ki premaga vse težave, da le preskrbi svoji bolni materi potrebnega mleka. Izredno lepa je scena pri zeleni vodi, kjer so doma vili in povodni mož in kjer čuva vhod k vilinskemu kralju zeleni mož. Sodelujejo otroci. Člani odrin in pevci. Vstopnice so pri blagajni na 3 do 12 Din od 10 do 12. in od 15 do 17. Režija ima ga. A. Danilova.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Sobota, 13. Scampolo B.

Nedelja, 14. ob 15. Pastirček Peter in kralj. Brilliantna Otroška predstava na najnižjih cenah (od 10 Din navzdol). — Ob 20. Mala Floranča.

GOSPODARSTVO

Preferenca na avstrijski les v Italiji

Kakor smo že poročali, je dunajska »Neue Freie Presse« 8. t. m. v zvezi s sklenitvijo dodatnega trgovskega sporazuma med našo državo in Italijo izrazila nado, da se bo po uveljavljenju te pogodbe povečala možnost za izvoz avstrijskega lesa v Italijo. Isti list objavlja v številki od 11. t. m. ponovno, da računajo v poučeni gospodarskih krogih v Avstriji, da bo nova jugoslovensko-italijanska pogodba imela za posledico povečanje izvoza avstrijskega lesa v Italijo, ki uvaža sedaj približno 40 odst. svoje potrebe iz Jugoslavije.

Vesti, ki jih objavlja omenjeni list, so precej nejasne, zlasti ker ni povedano, na kakšni podlagi naj bi se v zvezi z novo jugoslovensko-italijansko povečal avstrijski izvoz lesa v Italijo.

Nekoliko jasnejšo sliko o tem dobimo iz članka, ki ga je objavil dunajski gospodarski tednik »Die Börse« v svoji najnovejši številki pod naslovom »Podevotorenje italijanske carine na les«. Ta članek pravi:

»Precejšnjo pozornost je izzvalo dejstvo, da je nova konvencija za kreditne olajšave, sklenjene med Italijo in Avstrijo, stopila 1. januarja t. l. v veljavo brez važnega sestavnega dela te konvencije: avstrijsko-italijanske lesne konvencije, ki določa, kakor znano, lesni kontingent s carinsko ugodnostjo v višini 30.000 vagonov na leto. Neuveljavljanje te telesne konvencije ni pripisati, kakor smo poznali, morebitnim diferencam med Avstrijo in Italijo; nasprotno Italija si prizadeva, svoj izvoz lesa postaviti na novo trgovsko-politično osnovo, ki je posredno prenešana že na uvoz avstrijskega lesa. Na italijanskem lesnem trgu pa je seveda poleg Rusije in severnih držav interesirana tudi Jugoslavija, in ta država je zaradi avstrijsko-italijanske lesne konvencije v precejšnji meri prizadeta. Jugoslavija je baje zaradi te konvencije stavila v Italiji ugovore, ki pa niso bili uspešni.

V številnih trgovinskih pogodbah je Italija svoje carine na les, ki spadajo med najnižje v Evropi, vezala, tako da bi se avstrijska preferenca računala na te nizke carine. Ker znaša italijanska carina na les sedaj v povprečju le 1 liro na 100 kg, ne bi mogla indirektna preferenca na avstrijski les mnogo vplivati, ker bi tudi 50 odst. preferenca le malo pomenila glede ponudbe konkurenčnih držav.

Italija si sedaj prizadeva, ukiniti vezanost carin na les v raznih trgovinskih pogodbah, da bi mogla te carine povišati. Korektura italijanskih carin na les v smeri navzgor naj bi bila prav znatna, kajti carina naj bi se povprečno povišala od 1 na 9 lir. Pri tako povišani carini bi bila seveda ustvarjena mnogo večja možnost za to, da se avstrijskemu kontingentu od 30.000 vagonov zagotovi odtok na italijanskem tržišču. Kakor doznavamo iz poučenih krogov bo povračilo carine znašalo 4 lire pri 100 kg, kar bi pri povišani carini 9 lir predstavljalo znižanje za okrog 45 odst.

Italijanska vlada je pričela že z državami, ki prihajajo v poštev, pogajanja glede povišanja italijanskih carin na les. Avstrijski vladi je bilo sporočeno, da bodo ta pogajanja končana najbrž sredi februa.

Seja predsedstva Zveze trgovskih združenj

V torek se je vršila v Celju seja predsedstva Zveze trgovskih združenj, katere se je udeležilo 26 članov predsedstva odnošno 20 združenj. Sejo je vodil zvezni predsednik dr. Josip J. Kavčič, ki je podal izčrpano poročilo o gospodarski situaciji in o predlagani davčni reformi. Podrobno je obravnaval posamezne uredbne in nadalje razpravljal o potrebi reforme naše davčne politike. Najbrž bi prizadeli naše gospodarstvo novi davčni predlogi, ki so bili predloženi Narodni skupščini. Obširno je tudi poročal o poteku in sklenjenih konferencah Zvez trgovskih združenj iz Beograda in Ljubljane, ter Združenje trgovcev iz Zagreba. Na tej konferenci so zastopniki jugoslovanskega trgovstva razpravljali o enotnem nastopu in o potrebi ustanovitve centralne stanovske organizacije. Trgovske gibanje v državi vidno napreduje, kar je pokazala tudi akcija proti predlaganemu načinu davčne reforme.

V nato slednji debati se je pokazalo, da je v osrednji organizaciji našega trgovstva, v Zvezi trgovskih združenj popolna solidarnost in da preveča svo organizacijo želja po ojačenju in izpopolnitvi stanovskega gibanja. V zvezi s proračunom za leto 1934. je bilo sklenjeno, da se pozove ona združenja, ki niso članjena, da zaradi solidarnosti zopet stopijo v zvezo. Zvezni tajnik g. I. Kaiser je nato poročal o pripravah za izvedbo socialnega zavarovanja trgovstva. Zveza je izdelala in predložila načrt tozadevne uredbe. Sklenjeno je bilo, da imenuje vsako združenje po enega svojega zastopnika, ki naj bi prevzel na naravnih zvezah organizacijo socialnega zavarovanja v območju svojega združenja in bi se udeleževal sej odbora, ki ga bo iz teh zastopnikov sestavila zveza. Aktualna se je nato še razprava o ostalih vprašanjih, o šušmarstvu, o prodatalnih industrijskih podjetjih, o znižanju obrestne mere in o izdaji službenega glasila. Prihodnja seja bo v Mariboru.

Stanje Narodne banke

Iz najnovejšega izkaza Narodne banke od 8. t. m. je razvidno, da se je zlati in devizni sklad v prvi četrtini januarja zmanjšal za 26,0 na 1880,2 milijona Din (od tega devize za 26,1 na 85,1 milijona Din) istočasno pa je stanje deviz, ki se vršijo v podlago, naraslo za 19,9, na 74,3 milijona Din. Zaloga kovanih novcev v srebru in niklju, ki je ob koncu decembra precej nasedovala, se je zopet povečala za 9,0 na 248,9 milijona Din.

arja. Zato so izgledi, da bo avstrijsko-italijanska lesna konvencija na modifikirani osnovi lahko stopila v veljavo ob koncu februarja.

V koliko so gornje informacije lista »Die Börse« točne, nam ni znano, zlasti ker nam še ni na razpolago besedila novega sporazuma z Italijo. Vsekakor pa tudi »Die Börse« navaja, da bo avstrijsko-italijanska lesna konvencija lahko stopila v veljavo le na modifikirani osnovi. Konvencija bo torej spremenjena očitno na zahtevo naše delegacije.

S tem pa seveda ni rečeno, da smo lahko glede bodočnosti docela pomirjeni. Avstrija ima že danes prav znatne ugodnosti za izvoz lesa v Italijo, kjer uživa že dalj časa nekatere prikritne preference v obliki prevoznih in kreditnih ugodnosti, ki že same omogočajo, da se more avstrijski les pri enaki oddaljenosti do italijanske namembne postaje prevažati za 100 do 200 lir pri vagonu ceneje, nego po prevoznih postavkah jugoslovensko-italijanske zvezne tarife od naših postaj v Italijo.

Sistem prikritih preferenc v obliki železniško-tarifnih in kreditnih ugodnosti se že od 1. 1932. prakticira v prometu med Avstrijo in Italijo ter med Avstrijo in Madžarsko. Navzlic dosedanjim ugodnostim pa Avstriji doslej ni uspelo bistveno povečati svoj izvoz lesa v Italijo. Po italijanski statistiki se je uvoz lesa iz Avstrije in Jugoslavije za razdobje januar-avgust gibal v letih 1931., 1932. in 1933. takole (v tonah):

jannuar-avg. iz Jugoslavije iz Avstrije

1931. 273.180 287.420

1932. 230.140 221.880

1933. 322.204 226.299

V primeru z letom 1932 se je lani uvoz iz Jugoslavije povečal za 40 odst., dočim se je uvoz iz Avstrije dvignil le za 2,5 odstotkov. V primeru z letom 1931. pa je bil uvoz iz Jugoslavije za 18 odst. večji, dočim je bil uvoz iz Avstrije za 21 odst. manjši.

Lani je v razdobju januar-avgust krila Jugoslavija 39 odst. vsega italijanskega uvoza nasproti 33 odst. 36 odst. v ustrežajočih razdobjih predhodnih dveh let. Delež uvoza iz Avstrije pa je znašal lani 27 odst. nasproti 32 odst. v l. 1932. in 37 odst. v l. 1931.

Povečanje našega deleža pri uvozu lesa v Italijo je morda naša lesna industrija odkupiti z znanimi žrtvami v obliki ponovnega znižanja prodajnih cen. V letu 1932. smo za vsako tono v Italijo izvoženega mehkega lesa dobili po italijanski statistiki še 234 lir, lani pa po podatkih za prvih 9 mesecev le 156 lir (v dinarjih padec naše valute). To veliko žrtve pa smo morali doprinesti le zaradi avstrijske konkurence, ki uživa znatne ugodnosti, zakaj pri uvozu našega trdega lesa, kjer nam Avstrija ne dela konkurence, smo lani dosegli celo boljše cene v lirah (l. 1932. povprečno 325 lir za tono, lani pa 341 lir).

Avstrija hoče sedaj svoj delež pri uvozu lesa v Italijo povečati, seveda kakor doslej brez lastnih žrtv, zato zahteva od Italije, da se ji prikritne preferenčne ugodnosti še povečajo v obliki 45 odst. povračila plačane carine, ki se naj poveča.

Posodila na menice, ki so se že v zadnji četrtini decembra zmanjšala za 13,1 milijona Din, so ponovno nazadovale za 8,5 na 1780,3 milijona Din, tako da se je menični portfelj od najvišjega doseženega stanja v oktobru 1932 skrčil že za 535 milijonov. Tudi lombardna posojila so se zmanjšala za 2,0 na 291,2 milijona Din. Obtok bankovcev se je kakor druga leta ob koncu decembra povečal za 150 milijonov Din; v prvi četrtini tekočega meseca pa se je zopet skrčil za 73,4 na 4263,7 milijona Din. Obveznosti na pokaz so narasle za 2,5 na 1033,5 milijona Din; od tega obveznosti po živih računih za 14,3 na 488,7 milijona Din, dočim so se obveznosti na pokaz po raznih računih zmanjšale za 10,4 na 538,8 milijona Din. Obveznosti s rokom so narasle za 27,8 na 1134,1 milijona Din, kar je najbrž pripisati povečanju obtoka blagajniških bonov. Razmerje kritja je ostalo v glavnem neličeno, vendar je znatno kritje v zlatu in devizah 35,56% (v zadnjem izkazu 35,57%), v samem zlatu pa 33,94% (33,55%).

Gospodarske vesti

— Ustanovitev industrijske banke v Jugoslaviji? Kakor poročajo iz Beograda, se ima v kratkem ustanoviti jugoslovenska industrijska banka, ki bo dajala kredite industrijskim podjetjem in pri kateri bo udeležben francoski in angleški kapital.

— Srbski predvojni stotaki se ne vzamejo iz prometa. Glede na okolnost, da mnogi nočejo sprejemati več v plačilo predvojnih srbskih novčanic po 100 Din, opozarja Narodna banka, da srbske predvojne novčance ostanje, nadalje v prometu in da jih mora vsakdo sprejeti kot zakonito plačilno sredstvo. Iz prometa so se vzele do roka 31. decembra 1933) le predvojne srbske novčance po 10, 20 in 50 Din, ki so že izgubile vrednost zakonitih plačilnega sredstva. Vrednost t. l. pa se vzamejo še iz prometa dinarske kronске novčance izdane finančnega ministrstva po 1000 Din, odnosno 4000 kron in po 100 Din, odnosno 400 kron.

— Velesejem v Bruslju. XV. mednarodni velesejem v Bruslju se bo vršil od 4. do 18. aprila t. l. In bo nudil posetnikom pregled vse belgijske produkcije in najpopolnejših proizvodov svetovne produkcije. — Lanskega velesejma v Bruslju se je udeležilo 2692 tvev 27 narodnosti, ki so zasedle 30.000 kv. metrov prostora. Število obiskovalcev je bilo preko 700.000. Vse natančnejše informacije glede udeležbe oziroma poseta velesejma se dobe pri belgijskem konzulatu v Ljubljani.

OGLAS

Ljubljanska carinarnica hoče nabaviti potom javne ustmene licitacije 400 kg motvoza za plombaranje. Pogoji so sledeči:

1. Motvoza mora biti debeline 1,3 mm in mora imeti upredeno tanko železno pocinkano žico. 2. Motvoza mora biti v klopčih od 200 g in zložen v zavrtih po 10 klopčev. 3. Dobava se ima izvršiti v 10 dneh franco carinsko skladišče v Ljubljani. 4. Obditki za takso po tar. št. 12 so 1%, a po tar. št. 33 so ¼%. S seboj je prnesti potrdilo o plačnem davku in dokaz o protokolirani firmi. Licitacija se bo vršila dne 17. januarja ob 10. uri v ekonomatu carinarnice.

Iz pisarne glavne carinarnice v Ljubljani, dne 12. I. 1934, št. 825.

— Označba za plačano trošarino na cementnih vrečah. Ker so v prometu večje količine cementa, pakiranega v papirnate vreče, na katere se ne more namestiti svinčena ploмба, bodo finančne direktije odredile kontrolnim organom, da se papirnate vreče s cementom, ki so z vseh strani sešite, opremijo s trošarinskimi listki, s katerimi naj se vreče opremijo tam, kjer so sešite.

Borze

12. januarja.

Na ljubljanski borzi se je deviza New York danes nekoliko dvignila. London pa je ostal nespremenjen. Avstrijski šilingi so se trgovali v privatnem klinking nespremenjeno po 9.15 (v Zagrebu po 9.15, v Beogradu po 9.10 in 9.06). V grških bonih je bil na beograjski borzi promet po 34.25.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda nekoliko popustila in se je trgovala po 291, 292, 293, 294 in 295.50 (v Beogradu po 297.50 in 296.50). Za februar po 287 in za marec po 285 in 286. V 7% investicijskem posojilu je tendenca nadalje vršla in so bili zaključki po 58 in 60. Promet je bil še v 7% Blairovem posojilu po 37 in v 6% Blairovem posojilu po 40.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2331.51 — 2312.67, Berlin 1357.91—1368.71, Bruselj 735.79 do 739.73, Curih 1108.35—1118.85, London 186.42—188.02, New York 3641.61—3669.87, Pariz 224.24—225.36, Praga 170.01—170.87, Trst 299.90—302.30 (premijsa 28.5%) Avstrijski šiling v privatnem klinking 9.15.

Curih. Pariz 20.2325, London 16.85, New York 330.75, Bruselj 71.80, Milan 27.10, Madrid 42.60, Amsterdam 207.60, Berlin 122.70, Dunaj 57.75, Stockholm 86.90, Oslo 84.60, København 75.25, Praga 15.34.

Dunaj. (Tečaj v priv. klinkingu.) Beograd 11, London 29.57,

Valovi iz vsemirja

Pred velikimi preobratu v brezžični tehniki

Odkar eksistira brezžična telegrafija, so se vedno znova pojavljale vesti, da je ta ali oni ujel brezžične valove iz vesoljnosti. Po navadi so se takšne vesti izkazale za zmotne, sedaj pa velja za trdno, da je znani raziskovalec dr. Jansky odkril kratke valove, ki prihajajo od sonca.

Dr. Janského je Relova telefonska družba pred leti poverila z nalogo, da preišče vzroke znanih atmosferskih motenj, ki imajo v radiofoniji tako veliko vlogo. Pri tem je odkril 1. 1931 čudne valove, ki so imeli svoj izvor dozdnevno v soncu. Od januarja 1932 do februarja 1933 je do sledil vsak dan beležil te valove in se je pokazalo, da se spreminja njihova fronta v točnem soglasju s položajem sonca. V 24 urah je opisala popoln krog. Dokazano je,

da prihajajo ti valovi vsak dan z isto silo na zemljo in da merijo v dolžino 14,6 m, torej baš tista dolžina, za katero ne drži popolnoma znana teorija o heavisidski plasti, skozi katero ne more noben brezžični val.

Ze nekaj let sem poznajo namreč to valovno dolžino 14,6 m kot »kritično«, ker se noče prilagoditi teorijam o razširjanju valov. Sprva so menili, da ne morejo tudi ti valovi skozi heavisidsko plast, toda opazovanja dr. Janského kažejo nazorno, da prihajajo valovi te dolžine naravnost iz ogromne sončne »oddajne postaje«.

Kako pa je mogoče, da morejo prodreti skozi to plast, ki je prav za prav sestavljena iz štirih ali celo desetih plasti in nas čuva pred uničujočimi žaritvami iz vesolja?

stva? Se odločilneje je vprašanje: kako morejo skozi to plast od sonca na zemljo, dočim je po drugi strani dokazano, da valovi natančno iste dolžine, ki jih proizva-ja človek, ne morejo ostaviti zemlje oziroma prodreti skozi zaščitno plast v vesoljstvo?

To vprašanje danes še ni rešeno, a če ga bodo rešili — in o tem ni dvoma — tedaj je pričakovati še velikih sprememb v našem poznanju stvari, ki se dogajajo izven zemeljskega območja.

Novi tibetski papež

Naslednik — dojenček, mizarjev sin

Te dni so v Tibetu izbrali naslednika pokojnemu dalai lami. Izbor se je izvršil po prastari tradiciji, in sicer so našli naslednika v sinčku neke mizarjeve rodbine, ki se je rodil na dan smrti prejšnjega vrhovnega poglavarja lamaistične cerkve.

Novi dalai lami so vedno dojenček. Po starem budhističnem naziranju dalai lama, ki ni nihče drug nego Budha sam, namreč sploh ne umre, temveč se prerodi v kakšnem otroku. Zato po njegovi smrti tudi nič ne žalujejo. Ko stari dalai lama umira, ga prosijo, naj pove določen del Tibeta, v katerem se bo znova rodil. Po njegovi smrti se napotijo odposlanci v tisto ozemlje in iščejo njegovega naslednika med otroci, ki so se tu rodili na dan dalai lamove smrti. Če je otrok en sam, je

izbor lahek, če jih je več, pa stičejo za čudežnim dogodkom, ki naj pokaže pravo sled. V to svrhu rabi n. pr. razcvetenje kakšnega drevesa pred neko hišo v nenavadnem času, padec kakšnega meteorja, pojav »krvavega snega« itd.

Cim so našli otroka, ki se je rodil v takšnih okoliščinah na dan dalai lamove smrti, ga določijo brez ozira na njegov rod za bodočega lamaističnega papeža. Odpeljejo ga v dalai lamovo palačo v glavnem mestu Lasi in tam ga duhovni negujejo in vzgajajo z največjo skrbjo. Do njegove polnoletnosti vodi dalai lamove posle poseben odbor iz duhovnikov, ki mu načeluje vodja slovitega samostana Tašilumpo, tako imenovani taši lama.

Časnik, ki je izhajal 1535 let

Na Kitajskem so ustavili list, ki je izhajal več nego 15 stoletij.

Ustanovili so ga l. 399. po Kristu pod vladjo cesarja Tinkuanganga, ki ga imenujejo izumitelja tiskarskih črk iz svinca in srebra. Prvotno je list izhajal na šestih svetlih straneh in je bil skoraj 10 stoletij povsem neodvisen.

Nekega dne pa je svojo neodvisnost izgubil na precej grd način. Začel je propagirati načrt, po katerem naj bi vlada poslala v Evropo učeno komisijo, da bi proučevala tamošnje šege in pridobitve in poročala ob svojem povratku, katere bi se dale presaditi na kitajska tla. Vlada pa ni bila navdušena nad tem načrtom in je listu

opetovano pokazala, da si ne želi propagande. Ker se list ni uklonil, so glavnega urednika kratkoma zaprli in obglavili, list pa postavili pod kontrolo.

L. 1800. je list, ki se je imenoval »Peking Pao«, postal dnevnik. Priobčitev neke dvorne intrige je bila vzrok, da so ga za dalj časa ustavili. Ko je čez nekoliko let spet izšel, ni trajalo dolgo, da je padel spet v nemilost in so ga spet ustavili. Izšel je pod novim imenom »Kling Pao«.

L. 1912. so ga ustavili zaradi žaljivega odprtega pisma na prvega predsednika kitajske republike. L. 1915. je spet izšel, a sedaj je prenehal izhajati menda za vselej.

POPOLNOMA ZASTONJ

dobite bogato ilustrirano slovensko knjigo:

DR. VLADIMIR TRAVNER

KUGA NA SLOVENSKEM

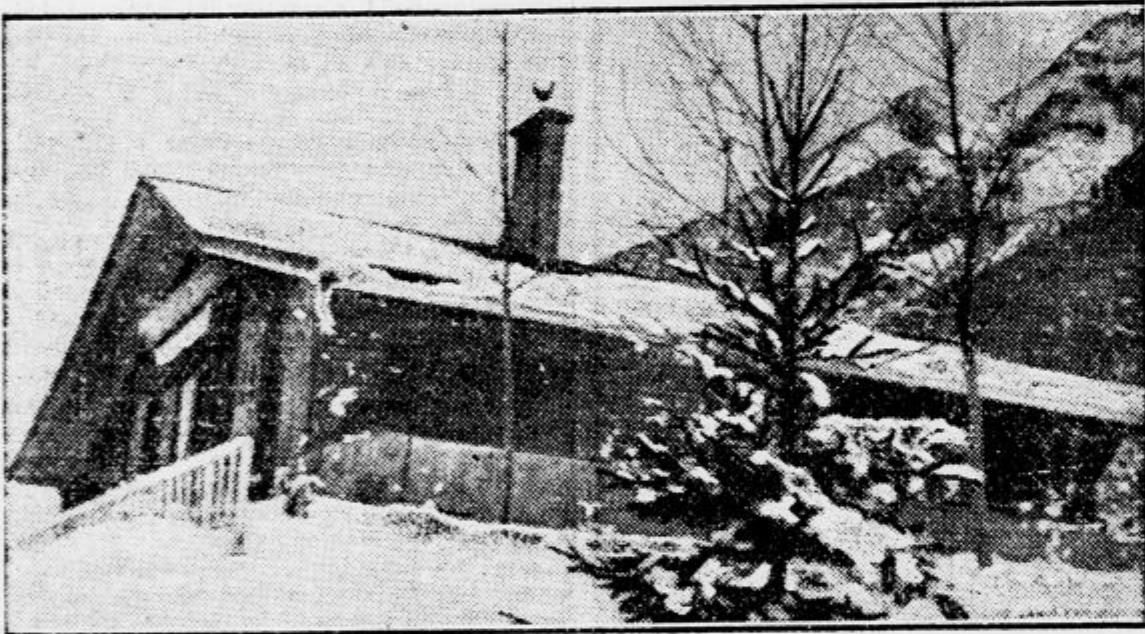
Podrobnosti v pravkar izšli številki tedenske revije »Življenje in svet«. Cena 2 Din.

Poslednje ure Staviskega

Sleparjev beg v smrt - Dokazi za njegov samomor

Preiskava o aferi Staviskega, »največje- ga sleparja našega stoletja«, napreduje z vso brezobzirnostjo. Med tem se je obla- stim sam javil njegov pajdaš Hayotte, rav- natelj gledališča Empire, ki ga je bil najel Stavisky.

kot Voix, zasebnik iz Pariza, in Rafael Pe- tit, odvetnik pariškega apelacijskega sodi- šča. Voix je še isti večer odpotoval v Pariz in se je vrnil 31. v spremstvu elegantne, še danes neznanke dame. Petit ves čas ni stopil iz hiše. Hišnemu oskrbniku je padlo v

»Vieux Logis« v Chamonixu, kjer si je pognal Stavisky kroglo v glavo

Hayotte je kakor znano pobegnil z gle- dališko blagajno, čim je zvedel, da so sle- parske manipulacije njegovega kompanjo- na prišle v javnost. Stavisky sam je bil pri njem, ko so prijeli ravnatelja bayonneske hranilnice in posojilnice Crédit Municipal Gustava Tissiera. Po svojih dobrih zvezah je Stavisky takoj zvedel, da ga je Tissier s svojimi izpovedmi obremenil. Prišel je k Hayottu, da bi se pomenila, kaj storiti. To- krat pa je dobro slutil, da se ne bo mogel več izmazati, vendar sta se pajdaša do- menila, da poskusi goljuf izkoristiti vse svoje dobre zveze z odločilnimi osebnostmi. Te zveze niso več zalegle in tako sta se na božični večer domenila za pobeg.

28. decembra je Pigaglio, urednik lista »Volonté«, ki ga je podpiral Stavisky, do- spel v Servoz, da najame za »neka prijate- lja« prazno vilo ge. Durfaixove. Prijatelja sta dospela naslednji dan in sta se javila

oči, da se nič ne brije, kakor da hoče poteze svojega obraza skriti pod brado. Stvar je bila tako sumljiva, da je obvestil servozskega župana, ki je s svoje strani telefoniral policiji v Chamonix. Ko pa so do- speli detektivni do vile, so bili Pigaglio, Voix (šlo je za ravnatelja »Volonté« Du- Barryja in Petit (Stavisky) že izginili.

Sedaj so začeli policijski organi iskati begunce od hiše do hiše, od lokala do lo- kala. V Servozu in Chamonixu so preiška- li vsak kotiček. Pri tem iskanju je prišel komisar Charpentier do osamljene in ne- obljubene vile Vieux Logis v bližini Cha- monixa. Potrkal je opetovano na vrata, a ni dobil nobenega odgovora. Ker je poznal lastnika vile kot poštenjaka, ni hotel brez nadaljnega vdreti vanjo in se vrnil v Cha- monix po navodila. Tam so mu rekli, da jo mora na vsak način preiskati, ker se je izkazalo, da jo je bil najel že omenjeni

Pierre Darius,

direktor pariškega, hitlerjevski Nemčiji na- klonjenega lista »Midi«, ki je zapleten v afero Staviskega, je bil aretiran

Voix. Komisar se je vrnil proti večeru. Iz dimnika se je dvigal tenak dim, znamenje, da so v hiši ljudje. Ker se pa na opetovano trkanje ni nihče oglasil, je Charpentier raz- bil šipo v prtičnem oknu in zlezel v hišo. Med tem, ko se je skušal orientirati na

Zena Staviského v Chamonixu (Vdova za- kriva svoj obraz pred fotografom)

počtemnem hodniku, je zaslišal iz bližnje sobe strel. Skočil je tja in našel v njej mo- ža s strelom v desnih sencih. Takoj je spo- znal Staviskega.

Preiskava kaže, da je slepar res na ta način izvršil samomor. To se da sklepati iz njegove rane, iz izpovedi njegove žene o njegovih izjavah iz zadnjih dni in nekate- rih pisem, v katerih sporoča, da ga policija ne bo dobila živga v roke. Zato so pre- iskavo o načinu Staviskega smrti dokončno ustavili.

V sredo so sleparjeve zemske ostanke v Chamonixu provizorično pokopali. Policija je držala kraj in uro pokopa strogo tajno, a vendar se je zgodilo, da je prišla vdova Staviského tudi k temu pokopu. Kdo ji je dal zadevne informacije, si policija ne more razložiti.

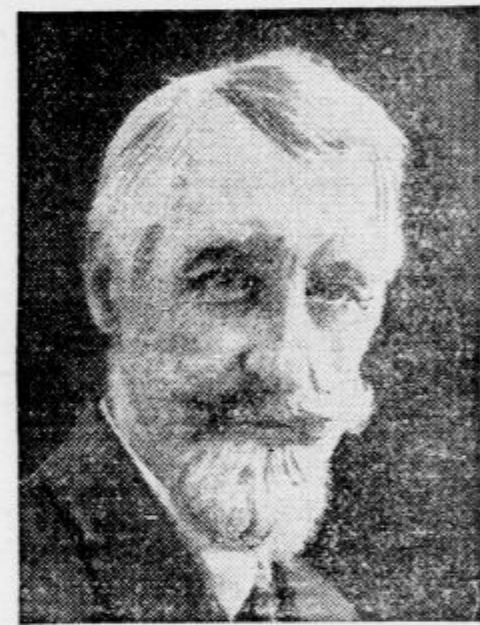
Angleški raziskovalec Wetherell preiskuje ostanke živalske kože, najdene v jezera

ben kakor konj veliki žirafi. Okapi je sti- no redka žival in silno težko se ji je pri- bližati, vendar ima amsterdamski živalski vrt celo žive eksemplarje tega bitja, ki bi ga znanost prej uvrstila brez nadaljnega med živali, ki so izumrle pred tisoči in ti- soči let, če bi našla samo njegovo okostje. Srednjeafriški divji prašič je tako redek, da ga nima Evropa niti v enem živem eksemplarju. Velikansko senzacija je v na- ših časih zbudilo odkritje »avij«, živih zavrov na otoku Komodu v Holandski In- diji. Ti nestvori dosežejo velikost 5 do 7 metrov in so strašno divji.

Če so našli torej celo na koplni, ki je vendar prilično preiskana, takšne živali, kaj se lahko skriva šele v skoraj nera- ziskanih globinah oceanov! Kar se tiče škotske pošasti, pa po mnenju prof. Anto- niusa nikakor ne bi bilo zavračati tudi domnevo, da gre morda za krokodila, ki je pred mnogimi leti ušel kakšni potujoči me- nažertji in dosegel v samotnem škotskem jezeru poleg častitljive starosti tudi vse- ga upoštevanja vredno velikost.

Povsem nasprotno stališče pa zavzema spet znani francoski zoolog, prof. Lucien Cuénót z univerze v Nancyju, član Franco- ske akademije, član mnogih inozemskih znanstvenih akademij itd. Te dni ga je obiskal poročevalec pariškega »Matina«, da bi slišal njegovo sodbo o ločneški poš- sti.

Obstoj živali tako velikih dimenzij v sladkovodnem Loch Nessu in ki bi se ne dala uvrstiti v nobeno izmed znanih žival- skih vrst, je nemogoče, je dejal učenjak časnikarju. »Prva neverjetnost: Ta žival bi morala biti sama in sirota. Druga never- jetnost: Sledovi njenih stopal, ki so jih objavili v slikli, so povsem podobni sledo- vom, ki so jih ostavila stopala velikih pred- potopnih zavrov, n. pr. dinosavov. In ne

Prof. Cuénót

kažejo na plavuti. To pomeni z drugimi be- sedami, da bi šlo kvečjemu za plazilko, ki je navezana na zračno dihanje. Takšna ži- vil pa bi se ne mogla dolgo časa skriva- zati pod vodo in bi se morala po silji poka- zati človeškim očem.

Tudi ni verjetno, da gre za kakšno veli- ko morskno žival, n. pr. iz vrste kitov ali mrovec, ki bi bila slučajno zašla v škot- sko jezero. Pred vsem bi v njegovi sladki vodi ne našla svoje običajne hrane in po- tem si je tudi težko misliti, kako bi se po ozkih vodnih tokih neopaženo prerila do jezera.

Ne verjamem v ločneško pošast, kakor ne verjamem v morskó kačo, je zaklju- čil prof. Cuénót svoje izvajanje. »Z logič- nega in znanstvenega stališča moram za- nikati obstoj prve kakor druge.«

Meso iz bombaža

Na zadnjem zborovanju ameriških kemi- kov je poročal ravnatelj neke bombažne družbe o svojih poskusih, da bi pridelo- val umetno meso iz bombažnega olja in semena.

Z odstranitvijo nekih snovi iz semena je dobil material, ki vsebuje 55 odst. prote- ina. Iz tega materiala mu je uspelo pri- praviti tudi povsem užiten jed, ki se po okusu ni dosti razlikovala od pečenega mesa. Pri tem pa ga je stalo umetno meso samo 5 centov za funt.

Ruska Mata Hari

Iz Litvske poročajo, da so tam obsodili na smrt in ustrelili rusko plesalko Olgo Stručkovo, ki je nastopala pod imenom Si- bila Ven. Dokazali so ji, da se bavi z vo- hunstvom.

Lansko leto je nastopala tudi na Češko- slovaškem, kjer je vzbujala zaradi svoje le- pote in temperamentnosti veliko pozor- nost. Nastopila je tudi v Varšavi, a so jo poljske oblasti na opozorilo francoskih ob- lasti glede njenega skrivnega dela izgnale.

Kaj se upira hitlerjevskemu literarnemu »okusu«?

Med novimi knjigami, ki jih je dala hitlerjevska vlada na indeks, so nekatere Wordsowe in Ulitzove vojne knjige, »De- kle« Viktorja Margueritta, Remarquov roman »Pot nazaj«, Hoddannov »Spol in ljubezen«, Schlichterjeve »Lončene noge«, Döblinov »Obe prijateljici«, Ebermeyerov »Doktor Angelo« in Coudennhove-Kaleghi- je, propagatorja panevropske misli, »Nem- ško poslanstvo v Evropi«.

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

Amerika kupuje stara vina

Neka newyorška trdnica je odkupila sko- raj vso vinsko zalogo varšavske Fugger- jeve trdnice, ki poteka iz rodu slavne aug- burške družine finančnikov Fuggerjev.

Zaloga sestoji večji del iz zelo starih, dragocenih vin, med drugimi iz 7000 stek- lenic ogrskih vin, ki štejejo že po 200 in več let. Kupna cena je znašala 1.200.000 zlotov. Varšavska trdnica bo v bodoče de- lovala le v majhnem obsegu.

A NEKDOTA

Nekdo je vprašal Bernarda Shawa: »Kakšen pomen pripisujete zakonu?« — »Jaz sam sem poročen.« je odvrnil Shaw. »In kako sodite o zakonu?« je vprašal obli- skovalec. Shaw si je pogladil sivo brado in odgovoril: »Zakon je kakor prostozidarska loža: nečlani ne morejo ničesar reči — a člani morajo molčati.«

VSAK DAN ENA

Zaprte vrata!
»No, zdaj pa imate, ker ne znate zapi- zati vrat! Ze spet sta mi ušla dva mikroba.«

Sleparja Staviskega so prenesli po samomoru v chamonixsko bolnišnico

SPORT

Odgovor na odgovor Primorja

Dopis smo prejeli že pred tednom, a se je objavil azaradi pomanjkanja prostora zakasnila.

ASK Primorje je v svojem odgovoru na moj članek z dne 24. m. m. naslovil na mene več neosnovanih in netočnih trditev, zaradi katerih se moram še enkrat oglasiti.

Pred vsem ugotavljam, da s svojo izjavo nisem nikogar napadal. Nasprotno pa neobjektivno slikanje pravega stanja stvari in ton v izjavi Primorja žalita resnico in dokazujeta, kako so celo v klubskih vodstvih vketenjene grobe metode, ki zastrupljajo naše medkлубske odnose. V svojem članku sem poskušal z dejstvi obrazložiti spor o katerem trdim, da je po svojih virih in ozadju eden najtežjih sporov v vsem našem športnem življenju. Izognil sem se namenoma podrobnosti, ki za stvar niso važne, trdil pa sem in morem avtentično dokazati:

1. da zahteve opozicije v nogometni sekciji, ki so bile 18. avgusta pr. l. predložene tudi odboru Primorja, niso bile v ničemer materialne prirode. Nasprotno, opozicija je stala v nogometni sekciji celo na razpolago vsoto 13.000 Din, kolikor je do takrat znašal deficit tekmovalca v nacionalni ligi. Najskrajnejša zahteva opozicije je bila ureditev financ potom zmanjšanja prevelike reize. Ali ni to dovolj jasno in ali bom res moral o reizjah, ki jih hoče Primorje popolnoma zatajiti, še bolj jasno govoriti? Komu naj služi prikrivanje resničnega stanja s pavšalnimi trditvami ter namigavanjem o »nepravilno sugeriranih spekulacijah« in »pretiranih zahtevah materialne prirode«?

2. Zakaj se je odbor ASK Primorja poslužil protipravinega in protipravnega diktata, ki je bil neposredni vidni povod konflikta, izražene s izstopom 19 članov, naj pojasni sledeče: Sprememba klubovega imena (s tem pa tudi reforma vodstva) je bila sklenjena z ogromno večino že na plenarni seji centralnega odbora meseca januarja l. l. Tudi v pogodbi o fuziji z SK Svoboda stoji, da se bo klubsko ime spremenilo jeseni 1933. Namesto izpolnitve sklepov in obljub pa je sledil diktat — ker je samo ta mogel ohraniti nekaterim gospodom monopol na vodstvo kluba in ker jih je samo ta mogel rešiti nastalih obveznosti. Ali so to res »naivna in nedokumentirana dejstva«?

3. Konflikt datira faktično iz za nameravane fuzije Primorje - Ilirija, ki jo označuje Primorje za svoj osebni neuspeh, ki je pa v resnici prinesla Primorju neprecenljivih koristi: Kdor pozna takratni položaj Primorja, ve, da sicer ne bi bilo v drž. ligi in se ne bi moglo lotiti saniranja svojih financ. Neglede na to pa stoji, da so na izrednem obnem zboru tudi avtorji klubove izjave z dne 29. m. m. vneto zagovarjali fuzijo. Kdo je torej s fuzijo kaj tvegal in kdo je plačal »ceho«? Mar Primorje?

4. Izpostavljen trditvam življenja in razočaranju na naših športnih prireditvah sem trkal ostavil Primorje in Ljubljano, pa trkal so me zmernejši v klubu pregovorili, da sem se vrnil. Tudi 18. avgusta, tik pred sporom, sem savi in razpolago svoje funkcije in želel, da me odbor razreši. V čem je torej bila tu kaka »spekulacija« in kdo ter s kakšnim namenom je »insceniral« to »malo aferico«, bo moralo Primorje samo dokazati.

5. Na napade na moje osebo in moje športno delovanje ne bom reagiral. Preveč so grobi in prozorni, da bi jih mogla opravičiti še tako huda osebna mrznost! Zadržuje, če ugotovim, da sem osem let posvečal vse svoje športne sposobnosti nogometni sekciji ASK Primorja. V tej dobi je leta od skromnega drugorazrednega kluba napredovala do edinega slovenskega predstavnika v nacionalni ligi! Trdim, da je bila dolžnost Primorja, da v svojih vrstah razčisti svoj slučaj že zaradi nizkih klevet, ki so se širile o meni in se še širijo baš iz vrst Primorja po Ljubljani, zlasti čim je storilo prvi korak in me suspendiralo. Postopati drugače ni častno!

Vsem onim, ki se jim izprva ni zdelo mogoče, da bi po 8 letih ostavil ASK Primorje, pa bo sedaj, po izjavi ASK Primorja z dne 29. m. m., neresumljivo kvečjemu to, kako da sem tako dolgo mogel vztrajati v njegovih vrstah!

Dr. Zvonko Buljevič.

Mednarodne skakalne tekme na Bledu

V nedeljo ob 14.30.

Kakor smo že poročali, priredi SK Triglav v nedeljo na skakalnici prestolonaslednika Petra velike mednarodne skakalne tekme za Philipsov radio pokal. Te tekme bodo športni dogodek, ki je vzbudil zanimanje ne samo pri nas, temveč tudi onkraj meje. Nastopili ne bodo samo najboljši jugoslovenski skakači, temveč tudi izborni skakači iz sosedne Avstrije, od katerih so nekateri sodelovali v avstrijskem olimpijskem moštvu. Avstrija bo poslala svojega mojstra in olimpijca Gregorja Hilla iz Malnice, dalje Hannesa Scholla iz Heiligenblut ter Viktorja Welsenbacherja in Walterja Steinwenderja iz Belske. — Spremljal jih bo predsednik koroškega in vzhodno-slovenskega smučarskega saveza g. Albert Bildstein. Pričakujejo pa se tudi še prilave iz Bavarske, Čehoslovaške in Madžarske. Tozadevna poganjanja so še v teku.

Od naših skakačev bodo med drugimi startali Palme Šrmeč, Jakopič, Dečman in Baebler. Kot posebno senzacijo pa moramo omeniti prijava norveškega skakača g. Jahra, ki ga je letos naš savez najel kot trenerja za naše skakače.

Za to skakalno konkurenco je trdila Philips Radio darovala srebrni prehodni pokal, dalje tudi srebrni pokal za najboljšega skakača. Trdila je namestila tudi vse naprave tako da bo naša radio postala to zanimivo tekmo prenašala brezžično. Na športnem prostoru v Zoki vladajo že živahno življenje. Nekateri skakači so že prišli na teren ter pridno trenirajo. Pričakuje se, da bo naše športno občinstvo v velikem številu posetilo to zanimivo prireditev.

Iz LNP (službeno). Reditelj pri tekmi Jugoslovanci: Primorje, dne 19. XI. 1933. go. Priznanik Fuks, Brodar, Krleža, Klančnik, Škerit, Rekič, Lovrač, Zorica, Karlič morajo priti danes ob 18. v tistiščno podsaveza, nebotičnik IV. nadstropje.

Nogometni turnir za brezposelne igralce

V nedeljo se bo — kakor smo že poročali — nadaljeval nogometni turnir za zimski pokal. Nastopijo 4 pari, dva v Ljubljani, po eden v Kranju in v Domžalah. Tako Hermes v Kranju kot Slovan v Domžalah se bosta morala zelo potruditi, če bosta hotela žeti uspehe. Korotan in Domžale sta trd oreh. Tekmi pričneta ob 15.

V Ljubljani nastopita Korotan Ljubljana - Svoboda Vič (ob 13.30), ob 15. pa Reka: Primorje. Ta tekma obeta biti zelo zanimiva. Igra se na igrišču Hermesa.

Mladinske drsalske tekme

Ob povoljnem vremenu se bodo vršile jutri dopoldne na drsališču SK Ilirija mladinske drsalske tekme za deklice in dečke. Prijave sprejema uprava drsališča do jutri ob 9.15 pri blagajni. Mladi tekmovalci in tekmovalke dobre darila in imajo na dan tekme dopolnilno prost vstop. Pričetek tekem bo ob 9.30.

Tekme se ocenjujejo posebej za dečke in posebej za deklice v dveh starostnih kategorijah: a) do starosti 14 let (rojstni l. 1920 in več) in b) od 14 do 16 let. Za razpis in pojasnila se vpraša pri blagajni drsališča.

Smučarski klub Ljubljana. Tekmovalci: Ješe Rajko, Dobrič Vaso, Hočevar Marjan, Lukež Jurij, Ogrin France, Hribenik Bog, Deueman Herbert, Gregorič Vili, Lozej Franc, Pleša Vekoslav, Starman Adolf, Sošelj Franc, Steiner Rinaldo, Švigelj Milan, Taučer Sigi, Zupan Ervin, Legović Drago, Rotar Franc, Zore Slavko in Božič Ivan naj oddajo zanesljivo do prihodnjega četrka 18. t. m. v klubovem lokalu, Zvezda, II. nadstropje, svoje slike ter podpisane verifikacijske prijavnice, katere mora klub predložiti podsavezu. Slike je oddati v velikosti 6x9 cm. Iste se lahko izroče tudi g. Koprivi, Aleksandrova cesta 14. — Vsak petek ob pol 19. v klubskem lokalu sestanek tekmovalcev, katerega naj se vsi udeležijo.

Smučarski tečaj v Podutiku. SD Sora, Dravljica, ima jutri popoldne smučarski tečaj, ki ga vodi g. Bachleda Jan. Pridrži se lahko vsak. Nadaljevalne informacije se dobe v gostilni g. Vodnika Pavla v Podutiku.

Smučarstvo v severni ljubljanski okolici. Smučarstvo je v severni ljubljanski okolici zelo oživelo. SD Sora v Dravljah je nedavno ustanovilo smučarski odsek, ki ima v Podutiku pod vodstvom akademika gosp. Bachleda Jana iz Zakopan (Poljska) smučarski tečaj. Tega tečaja se je udeležilo nad 50 članov in članic, nad 50 nečlanov celo iz Ljubljane in bližnje severne okolice. Udeleženci tečaja so prav agili in so po kratki dobi v pretežni večini postali že prav dobri smučarji in smučarke. Tudi skakačev je že lepo število izurjenih na društvenih skakalnicah. Posebno pozornost pa zasluži najmlajša generacija oziroma društveni naraščaj iz Dravlj, Podutika in tamošnje okolice. SD Sora bo s takim naraščajem ustvarila v vrsto najpopularnejših klubov. Kmali se bo pričel drugi tečaj in vabimo k udeležbi vse ljubljance in okoličane, čeprav niso člani. Prijavijo naj se pri g. Pavlu Vodniku, gostilničarju v Podutiku. Tam je tudi društveno shajališče.

Smučarski dom v Črnem vrhu, največji v Karavankah, v višini 1300 m, obdan s prekrasnim smučarskim terenom za izvežbane smučarje in začetnike, je dograjen. Sedaj čaka na otvoritev, ki bo združena z blagoslovitvijo, in to v nedeljo 14. t. m. Blagoslov bo izvršil župnik pri Svetem križu nad Jesenicami g. Krašna ob 11. Ves dan bo igrala godba na pihala. Za gorka in mrzla jedila kot za pijačo je preskrbljeno.

Smuka ob Bohinjskem jezeru. Od Sv. Janeza ima smučar lahek dostop do lepih terenov, če se povzpe na valedito pobočje Rudnice ali pa če napravi izlet v Voje. Bolj izurjenemu smučarju je na razpolago lepa skakalnica v bližini hotela Sv. Janez. Idealna pa je izlet s smučkami čez Senožet in Košence proti Bistrici. Tudi okolica Stare Fužine nudi več kot dovolj terenov za smučanje. SPD je v svojem hotelu Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru znatno znižalo cene za zimsko dobo. Enako je tudi hotel »Zlatorog« krasno bivališče za smučarje. Iz omenjenih dveh postojank ob Bohinjskem jezeru doseže smučar bližnje višinske postojanke v enem dnevu in je zvečer že zopet v topio zakurjeni sobi »Sv. Janeza« ali »Zlatoroga«. Poleg zimske postojanke na Voglu, na Planini na Kraju, pri Sedmerih jezerih je tudi velikega pomena postojanka Smučarskega kluba Ljubljana pri Mrzlem Studencu. Lahke je dostop iz Bohinja preko Koprivnika do Mrzlega Studenca, ali pa obratno z Bleda do Mrzlega Studenca (3 ure in pol) in od Mrzlega Studenca po lepih planinah proti Koprivniku na Jereko, skozi Srednjo vas k Sv. Janezu. Prijatelji narave in zimskega sporta hitite v prostem času k Bohinjskem jezeru.

Medklubska alpinska tekma z vrha Uršlje gore. V nedeljo priredi Smučarski klub Guštanj—Kotlje svoje 3. alpinsko tekmo v smuku z vrha Uršlje gore s ciljem na trgu v Guštanju. Tekmuje se po pravilih JZSS in so k tekmovalcu pripuščeni le pri JZSS verificirani člani, ki se na startu legitimirajo z verifikacijsko legitimacijo. Proga vodi z vrha Uršlje gore 2.50 km po alpinskem svetu, preide nato v 1 km dolgo gozdno progo, nakar doseže odprte terene vnožja Uršlje gore, po katerih vodi 12 km do cilja v Guštanju. Proga vodi v vse svoji dolžini v smuku z le dvema malenkostnima vzponoma. 13 in 14. t. m. bo ohranjen turistični dom SPD na Uršlji gori in se priporoča izlet tudi smučarjem netekmovalcem. Snežne razmere so kar najboljšie, ker je na staro podlago zapadel nov sneg. Odhod smučarjev, ki pridejo iz Maribora in drugod 13. t. m. ob 8 in 15.50, to je po prihodu mariborskih vlakov z vodniki iz Guštanja. Sosedna društva se sestanejo v turističnem domu na Uršlji gori 13 t. m. popoldne 14. t. m. ob 8. jutrajni start k tekmi. Tekmovalci se bodo smučali vsake 2 minute. Med progo pri smučarski koči okrenovalnica in sanitetna postaja. Zdravnik na cilju Teko po cilju razdelitev častnih nagrad v gostilni g. Cvitančič v Guštanju in smučarski sestanek. Po odhodu vseh smučarjev, tudi izletnikov na cilj, skupen odhod na Prevalje, kjer se vršijo nato skakalne tekme SPD v Prevaljah.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 17. strogo obvezen trening za juniorsko skupino. Zbirališče pred veselejem. Ob 15. morajo biti na igrišču. Starec, Jež, Erman, Boncelj I., Zemljč, Zemljak, Bertonec I. in II., Petrič, Svetič III., Pišek I., Boncelj II. — V nedeljo zaradi tekme z Reko morajo biti ob 14.15 v gostilni pri Beliču: Logar, Hasl, Bervar, Baum, Jug II., Pišek II., Šlamberger, Pupo, Calcar, Terček, Petelin, Svetič III.

SK Ilirija (hazenska sekcija). Danes ob 16.30 cross-country trening za tele članice: Vlasta, Silva, Poldi, Angelca, Zajec I. in II., Janežič, Darinka, Joža, Slapar. Ostale ob 18.30, odnosno jutri dopoldne ob 11. Trening je strogo obvezen za vse. Pri današnjem treningu morajo poravnati članice vso zaostalo članarino. Istočasno morajo oddati vso klubsko opremo. Prihodnji trening je v torek 18. t. m. ob 18.15 v telovadnici na Ledini.

TSK Slovan. Ker se prične tekma v Domžalah ob 15., potujemo v Domžale ob 13.43 in ne ob 11.35. Določeni igralci morajo biti pred glavnim kolodvorom najkasneje ob 13.

SK Reka. Za tekmo proti Primorju naj bodo jutri ob 14.20 na igrišču Hermesa: Pikič, Nany, Bojan, Korle, Dane, Drage, Broni, Zinke, Pino, Ano, Nino, Čuha, Korli, Stari. — Kot je bilo že javljeno, bo danes ob 20. na Strelišču redni občni zbor, katerega se morajo udeležiti vsi člani vseh sekcij.

SK Domžale. V nedeljo ob 11. pri Jožetu vazen sestanek za nogometno in smučarsko sekcijo.

Vremensko poročilo s Kofe od 12. t. m. —14, vreme jasno, snega 130 cm, smuka prav dobra.

Sokol

Sokol Ljubljana III. za Bežigradom obvešča članstvo in prijatelje, da bo v nedeljo 14. t. m. ob 20 v društveni telovadnici telovadna akademija z obilnim telovadnim sporedom. V nedeljo 21. t. m. ob 9. dopoldne bo imel Sokol III. v društveni telovadnici redno letno glavno skupščino. Dne 20. t. m. ob 20 pa bo informativen sestanek članstva. Članstvo opozarjamo, da bo imel le oni dostop na informativen sestanek, odnosno glavno skupščino, ki je zadostil vsem obveznostim nasproti društvu!

Sokol Štepanja vas opozarja članstvo na občni zbor, ki bo v nedeljo 14. t. m. ob 14. v telovadnici.

Sokolska četa v Dornovi pri Ptuju je imela v nedeljo občni zbor, ki se ga je udeležilo čez 70 članov. Zbor so posetili tudi član mariborske župne uprave br. dr. Kovačič, starosta matičnega društva Ptuj br. dr. Salamun, referent za čete brat Ogorelec in okrajni prosvetar br. Sterk. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da je dornovska četa, ki se je ustanovila šele 5. junija lani, v tem kratkem času zelo marljivo delovala. Pod vodstvom načelnika br. Predloga pridno goji telovadbo. Četa ima tudi tamburaški zbor, ki ga vodi br. načelnik in pevski zbor, ki ga vodita učiteljici

sestre Lenartičeva in Ingoličeva. Njuno delo bo zelo olajšal klavir, ki ga je graščak br. Pongrac velikodušno poklonil četi. Dalje imamo tudi dramski odsek, ki pripravlja v režiji br. profesorja Ingoliča za svečnico Golarjevo »Vdovo Rošlino«. Novo izvoljena uprava čete je: starosta Trofenik, podstarosta Čuš, načelnik Prelog, prosvetar Ingolič, tajnik Murkovič, blagajnik Uršič, revizorja pa Zagoršek in Poharič. Ob koncu je povzel besedo starosta dr. Salamun in v lepem govoru očrtal smotre Sokolstva, dr. Kovačič pa je podal kritiko preteklega delovanja in na prija-teljskem sestanku v Ratkovi gostilni je v domačih priških besedah očrtal medsebojno podpiranje med brati kot odziv na lepe besede podstaroste Čuša. Delegati so ob tej priliki darovali četi 84 Din.

Iz življenja na deželi

BLED. Kino »Bled« bo predvajal drevi in v nedeljo nemški film »Valček v spalnem vagonu«, kot dodatek pa kulturni film in »Betty — Bimbo«.

HRASTNIK. Kino Sokol predvaja v soboto in nedeljo oporeto »Jaz podnevi, Ti ponoči« in tednik.

POLJČANE. Tukajšnji sokolski oder je uprizoril na sv. Tri kralje burko »Trije vaški svetniki«, ki je prav dobro uspela. Občinstvo je vrle igralce nagradilo z dolgotrajnim ploskanjem. Režiser je igro in opremil od br. Ritonja. Vsem, ki so pripomogli k lepemu uspehu, priznanje!

Da postanejo Vaši zobje bolj beli za tri stopnje

z enim izredno naglim postopkom

Kolynos na mah ugonobi mikrobo in kilce.

Očistite svoje zobe s Kolynosom. V treh dneh bodo zobje postali za tri stopnje bolj beli. Kolynos ostvarja, česar ne more doseči nobeno drugo sredstvo za nego zob. On odpravi rumenkaste madeže in lise, on se peni v malih razpoklinah, čisti vso ustno duplino in Kolynos da rezultate: zobje postanejo bolj zdravi, a dlesna rdeča kot roža. Navadite se na uporabo Kolynosa — 1 centimeter na suhi ščetnici, dvakrat na dan. Kupite tubo Kolynosa še danes.

Münchensko pivo

original SALVATOR se toči dnevno

V GOSTILNI O R A O, ZAGREB
Frankopanska ul. 13 1233

Kako sem se v 60. letu rešila gub

...IN KAKO SE MI JE POSREČILO, DA IZGLEDEM 20 LET MLAJŠA.

»Dosegla sem starost 60 let, torej starost, ko žena največkrat ne stremi več za tem, da bi bila privlačna. Vendar sem iz gole radovednosti hotela preizkusiti na svojem razoranem in ostarelem obrazu delovanje kreme Tokalon, hraniva za kožo. Premislile moje presenečenje, ko si mo že po enome-seznem uporabljanju kreme začeli govoriti: »Vi se pomlađujete!« Te opazke so me ope-gumile, da sem vztrajala in po petih mesecih se je izvršilo čudo, da mi zdaj vsakdo, ki me vidi, pravi, da izgledam kot žena z največ 40—45 leti. Moja polt je svetla in nežna, prijetno rožna, a gube so se vse izgubile, komaj je natiti sled za njimi. To je čudovito! Ko bi torej hotele vse žene uporabljati kremo Tokalon, hranivo za kožo, ne bi bilo več stark.«

Pripomba: Dama, ki nam je poslala to pi-smo, nas je prosila, naj njenega imena ne objavimo. Vsakdo pa lahko vidi njen lastni rokopi. Mi jamčimo z vsoto 200.000 din., da vsebuje kremo Tokalon, hranivo za kožo, nenavadne hranilne sestavine, ki se najsikrbeje in napačljivše pripravljajo in ki so po zatrdilu najboljših specialistov neobhodno potrebne koži, da ohrani svojo svežost in čvrstost in da ostane svetla in brez najmanjše gubice. Uporabljajte kremo Tokalon, hranivo za kožo, rožne barve vsak večer preden greste spat, kremo Tokalon bele barve pa jutraj in čer dan. Čudili se boste, kako se vam koža popravi in kako se izboljšanje kaže že po eni sami noči. Za dober uspeh jamčimo, če ga ne dosežete, vrne-mo denar.

TEHNIK, STROKOVNJAK

v strojih za obdelovanje kamena, 24 let star, išče solidnega

družabnika

najboljšega slovesa, z gotovino v svrhu ustanovitve izgledov polne trvdke v Jugoslaviji za izdelavo strojev za obdelovanje marmornja in granita. Ponudbe interesentov z obširnimi podatki o šolski izobrazbi, poklicu in prejšnjem življenju v nemškem jeziku s sliko nasloviti na Maschinenfabrik Quisack & Geppert, Ondřejovice, Sliezija CSR. 1261

KUPIMO ZA GOTOVINO

dva dobro ohranjena motorja

na sesalni plin (Sauggas) od okoli 45 in 140 k. s. po mogućnosti za pogon z drvmi in odpadki. Ponudbe z označbo naj-nizje cene, fabrikata, leta proizvodnje in mesta, kje se mo-torja lahko ogledata, poslati na ogi. odd. »Jutra« pod šifro: »Plača se takoj«. 1277

ZAHVALA

Ob težki izgubi nad vse ljubljenega moža

ANDREJA ROŽMANA

starešine—preglednika finančne kontrole

izrekam najtoplejšo zahvalo vsem, ki so ga v tako obilnem številu spremili na njegovi zad-nji poti ter vsem darovalcem vencev in cvetja.

Sevnica, dne 10. januarja 1934. 1267

Antonija Rožman roj. Škerbec.

Francoski institut v Ljubljani javlja žalostno vest, da je njegov zvesti, dolgoletni kužničar, gospod

Aleksander Popov

dne 11. januarja popoldne nenadoma preminil. Pogreb blagega pokojnika bo v nedeljo ob 14. iz mrtvaške veže splošne bolnice. Plemenitega moža priporočamo v blag spomin. 1269

Potrtega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da nas je naš iskreno ljubljani soprog, dobri oče, brat, svak, stric, gospod

Josip Zidanšek

trgovec in posestnik

danes, dne 12. januarja 1934 ob ¼ 6. uri zjutraj po hudem, muka-polnem trpljenju vdan v usodo, v 49. letu starosti, previden s sv. zakramenti za umirajočce, za vedno zapustil.

Pogreb prerano umrlega se vrši v nedeljo, dne 14. januarja 1934 ob ¼ 4. uri popoldne iz hiše žalosti Celje-Spodnja Hudinja 14 na okoliško pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek, dne 15. januarja 1934 ob ¼ 7. uri zjutraj v farni cerkvi v Celju.

Celje-Spodnja Hudinja, dne 12. januarja 1934.

FANI ZIDANSEK roj. ŠRIBAR, žalujoča soproga; MILENA, SONJA, JOZEK, otroci, in ostalo sorodstvo. 1288

